

Isaak ben Löb Mes ha-Levi Epstein

**Sefer Meirot enayim ... ol er ler ... di ze hunder un' dray tsehn mitses ... a.y. ...
Ayzi Mes ...**

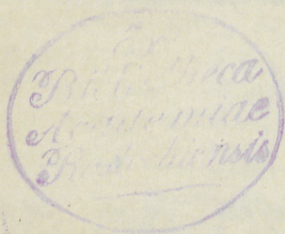
Fürth: Salomo ben Samuel Bonfed Schneior, [5]490 [1729/30]

<https://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn1913851567>

Druck Freier Zugang

O.C. 454/1752

2

ספר 170

מאירות עינים

קואבט הער מוז זיכט • חין נייחה זך
 וואט חזט ווארדן עכטראכט מוז טייטש
 גשטעלט • וואלער קלערט מוז גשטעלט
 דאס זעקט הונדערט מוז דרייזן אכזא
 דאס מונט זיכטאל זיין ווארדן גכאטן זי
 לערנין מוז זיכטאל זיין ווארדן גכאטן זי
 מלוא וואו עז ניטגאזט • על דייק
 גשטעלט • דען גאזין עולן זי האכין ביקר
 וואט ביו הערמ חין מונגועין מוז
 וואלער • ווען מיר ווירט דרייזן לעזין • ווירט
 מיר מיער הערן ער פרייזין • מוז ווירט
 פון פל ביו ווערדן גנעזין • מוז פל גוטן
 דאס דורך גיטן • דרוק אכטט מיר דאס
 געלט גיט פרייז • דען ווען מיר חין דר
 הקדמה ווירט טון לעזין • וואו מיטלפן
 מענטשן חין מחבאזט דאס באעלט מלוא
 זי וויטן • דרוק קואבט מוז קויפט זי
 ביהענד • מי ווארדן הבין חין ענד מאן
 נעטע ונגאר ע"י התולכי הרבני וואה"ר
 חייקא גיט בעל האחבר ספר באר יצחק
 פ"א על הפסוק • בסנה ת"צ לפק
 נרפס פה ק"ק פירדא
 ע"י המחיקק הב"ח אלמן לז המנוח כהרר
 בונפט שניאור זל

420 1730
1C-354 (1) 2

מכאן מודיע רמב"ם לאדונינו • במלוא דברי אמונת ביהודה •
ערכבה ושכרה • באחרונה לא תשיגה בול רעה • לנ"ל ימים אצל
את דר"מ ע' יצ"ע • יאחזיקם בחרם ספר החת בלתי הרשעה ורשות
על המהר"ב במשך הזמן שנסעו רבני גאוני הדור על חבורי ספר
בא • יצחק וסרנה • עולה לכאן ולכאן • והושמע ונעם להשקט
ושאנן • עד ביאת בני יון •

הוקדמה

[illegible]

לויית ער לייח בסטענין . היינר לייח הייסן זלזל עטה דו מיטן
 חין טייטסן זלזל וואס גאט ב"ה גבאטן האט מאלס אן זאל מאן
 לאסן לייזת תפולן סוכה לולב מאלס דר גלייבן מאלס אן מאן
 אזוי . דאס אנדער הייסן זלזל לא תעשה חדר לאוין דו מיט וואס
 גאט ב"ה גבאטן האט מאלס אן נישט זאל מאן . לאסן אן זאל קיין
 חולב קיין דעסעין קיין טרעפן קיין חור לוי עטין מאלס מאלס דר
 גלייבן מאלס אן נישט דרן מאן . נאך אערד מיט לוי וויסן מאלס
 דאס זלזל עטה זיין לויית הונדערט מאל רבט מאל פילדן קיין
 דאס גלייך וואס מיטל פיר הענט האט . מאל דאס תעשה חדר
 לאוין זיין דרייז הונדערט מאל פילדן מאל זעבן קיין דאס חדרין
 וואס חור פיר הענט בייח זיך האט . דרום וואס דר הענט
 חין זלזל האטן טוט גיבט ער כח אן דען זעלבן גלייך חור
 חדר וואס די זלזל חור חוריה דראן האט דרום זאל אן זיך נישט
 פיר וואס דאס אן פירן טוט פיל זלזל מאלס אן זיין זעלטע
 טייטס סאס לאסן גארבן אדר ער ווער נישט נישט . לאסן אן דאס
 זלזל עטה טייטס גארבן אן זאל אן טבל פייאן דו הייסט אן
 זאל קיין אומבאטן מאל חין דאס זלזל לא תעשה טייטס וויירוס
 אן זאל אן סבת קיין אומבאטן מאל נאך גר פיל דר גלייבן זלזל
 חור דר חין האט דו וואס גרוטה מאל הדבי עבירה זיין האט
 הקב"ה דרום זעלטע זלזל עטה מאל תעשה דר מיט דר חור
 טרעטן גרעטן ענטשט ער גיבט מאל בוי ווילן חין זלזל עטה
 חור לא תעשה דאס פיל זאלס חין דר תורה טענין דו מיט
 חור דען זעלבן דר ער האטן טוט גרום לוי לוי געבן : מאל
 דר צובר דרום מיט גרעטן טראגן לוי ער וואסן האט .
 דו זאל חור ח' חנני ב עקטיא גיינט דאס הקב"ה לויזת
 חור טראגן אפיר דר חור אהן תורה זלזל דאס חין טייטסן
 הקב"ה האט וואסן דאס יארלא זלזל זיין דרום האט ער זאל
 גארטן תורה מאל זלזל דאס מיט לוי פראגן ער ווער זאל בעטן
 געטן וואס ווייגל זלזל ווערן קענטן איך זאל חור האטן
 יך וואס ברויט ער סאפאלס אן לוי טרייבן תורה מאל זלזל חין
 דר תורה טענין חור מאל זלזל . מיט דר תירן זאל ער טייטס
 גארבן דו חורטן יארלא אכט יס מסיך רבוא חור זאל תורה
 דו מיט חין טייטסן ער זיין זעקס זאל הונדערט טויזנט חוריה
 חוריה

חותמת מן דר תורה חול צו זיין אך זעקט ואלו הוכרעט טונגט
 פטאות מוכר ישראל ואלו האט מיטליכע כטאה מין חח זהמן
 מין ווארט מין דר תורה * אול דר פאר הבין איר דאך אך
 גטריבן מילט דא אלול עטה חול לז תעטה גטטעלט זיין קאן
 דא גלרר חול אדרין דא אטטטן * כאמא מיט דען מילט דא
 תורה חול אלול גרוט חול פיל זיין הבין איר מין טובה דר פון
 דן ווילן דא תורה ואל פיל חותיות דריין טטענטן האט מיטליכע
 כטאה מין מחיה דפחן חול ווילן זא פיל אלול זיין הט מיטליכע
 גליד אדר מדיד מין כח דר פון דא האט דר ר' חנוכה בן עקטיא
 גאיינט הקב"ה האט וואלן ישראל חוכה זיין דרום האט ער זא
 גאערט תורה חול אלול * דא מיט אך גאיינט חול דא תורה
 חפס ביימ מין עבירה פלח מן טרייבן טוט מיט טייטט דען מענטן
 זינה יאר ווערן אב גטיטן * חול צו זיין דאך ביי ווילן רטעיק
 דא פיל האלט פלח חייב זיין חול לעבין דאך לנג * ואל מיט
 צו גאיינט ער ווירט אב גטיטן חול ער קיין מחיה מן דר תורה
 האט * וואן ער נישט ווירט תטובה טוט * כון ליבה רבול ווא
 פיל לייט זיין מן פולק דא גר נישט וויסן וואו דא תר"ג אלול
 זיין ואל מן קינדלי ווירן אהההר הבי גווען ואל פיל טייטט
 מעריק גרוקט ווערן חול קיינר דיוו דרום למסס חול דאך
 אערר כולך חול גרעט חח חוט חול כאך מין טייטט מער
 גרוקט גווארן חוט * חוב טון מן לטון הקודש גר פיל מערי
 גרוקט זיין גווארן מן דא תר"ג אלול דא העלפט אבר דען
 גאין מן ניקטן * אך כאך פיל ווייניג פלח ווייבר דא זיין זא גוט
 מלי אלול לז תעטה גבאטן חול מין מן * כאר מן אלול עטה
 זיין זא אב גרירט חול זא טייטט זא חייב זיין חול טייטט נישט
 ואל אך איר בדאכט ווילן איר הקב"ה מין געבן האט דאמין לז
 גרענקן זא איר הקב"ה דא זכ" לז גניגט האט חול דורך איר
 גטעטן זא דען מן דען ברך מיני האט מן מיטליכע כטאה
 מין גרענדט וואט דורך איר אנטפלעקט ואל ווערן חול וואט
 פלח מעריק מיטליכר אהפין זא * ואל הבי מן איר גקערט פון
 חול חובה עסקיק חול דאריין עוסק גווען חובעט מין מין גרוסי
 איר וואלטונג פלח חול האט חול מין טייטט גטטעלט חול דר
 תר"ג אלול ווא זא הרב הגדול רבינו אשה בר איואן גטטעלט
 האט אבר נישט כאך זיין מדר כאך דען ער האט ווא
 גטטעלט

[illegible]

גרוס אורח פֿר דען אלף , חוץ גלייך וואל אין זיין הרצון אין גרוס
 ליבטשט צו דען אלף החט . דר אנדר קנעכט חבר הט דען
 אלף גדינט חוץ גרוס אורח . אבר קיין ליבטשט חן חן גיהט
 טו בגמב זיך אין אהלט אין זייט חלז דר אלף גימנט . חטט עט
 גפאלט מיט קיט מערד חן דין אנדטשט צו וואסן . חן אנדרין
 ער ויל חן זיין אנדר אנדטשט צו חן וועלכט גר ווייט . פון דין אנד
 חמר . חוץ לחטט זיינע לוייט קנעכט ברויפן חוץ בטלט חן זיח
 זאלין דו אנד רעגירן חוץ מיטל פֿר זאל טון וויח זיח ביז דאמי גוסן
 רבין ערליך חוץ גטרייט . חן דר זעלנאג קנעכט דר זיך פֿר דען
 אלף גפאלטשט החט . חוץ מיט ליב חן גיהט . דר החט זיין זיך
 גר וואל פֿר זעהין חוץ גן גטרייט חוץ חוץ ריכט . זיך חן גפֿרש
 חויבטוין ער קיין אורח מערד פֿר דען אלף ג הט החט . ווילן
 דר אלף אנגוש הט חלז ער חן דין אנד ניוט מערד קואין ווערט
 ער קיין דו גרוס ליבטשט דו ער חן הרצון חוץ דען אלף
 גיהט החט דו החט מיט בוואזין ערליך חוץ גטרייט צו דין . דר
 אנדר קנעכט חבר דר דען אלף כור חוץ פֿורכט גדינט החט חוץ
 קיין ליבטשט צו מיט גטרייט . דר מיט זיין וואל לוסט נאך
 נגין חוץ גר קיין דינטשט פֿר זעהין . חוץ חן גן חוץ גטרייט
 חוואסן . וויילן ער זיך גפאלטשט החט פֿר וועאין חב חן זיך צו
 פֿורכטין דר אלף קואבט יח זיין סג ניוט חן דין אנד . חן דען
 אלף זיין איינז חן נישט חוואסן מיט דו אנד צו פֿר לחין חן אנדרין
 ער החט זיינע קנעכט נאר וואלן בר חוואסן וואלכיר גטרייט מיט
 חדר נישט . חן חוין זייט אנד דר נאך קאס דר אלף ווירד חן דין
 אנד חוץ זיכט וויח זיך זיינע קנעכט פֿר הלסין החבין * יח
 בקואט דר ביה קנעכט זיין חן וויח ערט פֿר דינטשט חוץ
 ווירט גר וועק גימנט . דען אנדרין קנעכט חבר זכט דר אלף צו
 חן גרוס הער מיט חוץ זיינע הערין . דר חן חן מיטל פֿר חוץ
 דין חטל רויז נעאין דו חוואסן טייד וואס דר מיט לויטן חוואסן
 גאט ברוך הוה דינט חוץ ליבטשט חדר חוץ פֿורכט : חן
 אנעכט חבר וואלן פֿראזין העט גאט נאר זעלן חוץ גביטן מיט
 צו דיין חוץ ליבטשט חוץ נישט חוץ פֿורכט . דר חוץ פֿון דער זיך
 טעמין חן פֿילס פֿריק חן אנדרין חן חן נישט חמרד זיין .
 ניוטשט חן מיטל פֿר אנעס חן שולדיג גאט צו דיין חוץ פֿורכט
 חוץ חן חוץ ליבטשט . דו באעלטי פֿיר חוץ דו חוץ חוץ

קיין געזעט זייט וואן זיך דר הענטש וואל טון . זוכערק דר
 הענטש איז שווארץ קונדערלך דערן לז גידעקען עז ויז בייט סג
 הדר בייט נכט וואן ער מויל מיט אלז ויז דוד העלך גיזעטש חמט
 שוירט ה' לז גידעקען דז מיט מין טייטשן מיך טוט גוט . לז קיין
 איר שטעטלך . חבר בע"ה ויז פיל טעג אלז בייט הענדי ויז
 פיל חדש'ן ווען געקען דז גר דערן טיט גידעקען . בפ"ט דז
 יטוב'ס אלז דערן לייט דז הבין אלז חירט גידעקען נאר מויל חיר
 אסח ווארן . חירט עז טון מיך מיין חלוצה מיט ווייב . אלז קינדלך
 לז דר נערין . חבר גלייך וואל אז אן מן ויין נשמה מיך גידעקען .
 בפ"ט די פיר חלוצה טיט שווער מיט . לז הלשין אן קמן מויל דען
 ווען מן אלז גוטש שטען מן העלן דאמק נח קנאבט מיט קוויט
 קיין עבירה לז הערן .

ה איר זיין געמטן אקדס העסן לז ויין דז הייטש פון גוט
 וועגן אלז ויין הייליגה תורה אלז חלוצה וועגן זיך למין מוסק
 לז ברענגן מוסק ויין לעבן אלז ביקשן עובר לז ויין . דמיט וואן מן
 מיטק וויל גיטן אלז ער וואל ע' גידען חירט ער וואל בייט מיט ערטה
 ויין אלז ער וואל מיין רזיחשטן עז אל ויין עז מיט עפנטליך חיר
 גלייך מן דר גהיט אלז ער זיך למין מוסק ברענגן מוסק דרך מיט
 פון דז דרייט עבירות טיט טון . חבר וואל חירט עבירות זיין
 מן עז קיין גידעקען שווער דז מיטש אלז ויז דז פיר לייט גיט
 מואת העבין גיט געטון אלז מן וואל קיין חלוצה הלשין . חירט
 מיך מן דר גהיט אלז ער עובר ויין מויל דז עבירה חוזה דרך זיך
 טיט למין מוסק ברענגן מן עז חבר עפנטליך מיטש דז הייטש וואן
 געהן יסרמליט דר בייט זיין . וואן דז עובר דר דז החבין וויל
 דז עבירה לז טון . טוטש פון ויין הנחה וועגן אלז מן דז
 עבירה עובר ויין מוסק דרך זיך מיך טיט למין מוסק ברענגן . וואן
 חבר דען עובר ויין כחנה מיט טיט פון ויין הנחה וועגן זוכערק
 ער מן מיטן דען יסרמל לז שטערליכן אלז ער עובר מויל תורה
 אלז חלוצה וואל ויין וואל ער זיך למין מוסק ברענגן מוסק טיט עובר
 ויין מויל מיטק ויין עבירה . מיטש עז חבר גידעקען שווער ויז חיר
 ער עמך געטון החבין . וואן עז גלייך נאר מיין קליינע חלוצה מיט
 אלז מן וויל החבין אלז ער עובר וואל ויין וואן זיך למין מוסק
 ברענגן אלז דרך ביקשן עובר ויין עואו ויין עפנטליך חיר גלייך מן
 דר גהיט *

[illegible]

איר זיין גבוהע אלטער צוויי מאנאט קרימל שטעלן זיין
וויי וויסנדיך האט זיין האלט צו פירט דע מאנד
האלט צו האבט אן וואו העכר געדוקט זיין האלט
פאר וואלט דעס העכער ארום צו רופן אלס ביי איר מאנד פאר
הער בענייה האלט ביי איר עולם אלס גלייך מיטן העכער אן פאנט
זיין יום טוב פארטיג :

אין מיטלעך האטאמיר דורח צו לערנן מוז נאך מין אורן
אין מיטט טארן ווידער הייבט צו לערנן : דען איז דען אלס
ער אפמאכט דאס דורח לערנן מיט ווייטער דאס וועט ער
האלטן וועגן דאס האטן מיר גוט האלטן * דאס אין האט
עו

ויהי מיכאל דא: וצאבקי לייט איר עונש וואו ער איז. **יד**
אן איר טולדיג תלודי חבאקאס אלבד. לו זיין וואס אן איר
זיכט קאמין וואו אן פֿר איר מויל שטין. מוכ זיכ
שוין נישט אלס זיין דען מיין לודן מוכ ער שוין נאכאזי זיכט ער
אירט זיין חבאה אומט מיין מלטר ווייט אירט. זיכע עלטיר * אך איר
אן טולדיג מויל לו שטין פֿר אלס לייט וואס איר גלייך קינדע לודאירן
זיין. עו זיכ דא אן חייט דא אלס אן איר מיין בעל עבירה דאן אן
נישט פֿר איר מויל שטין.

טו אן איר אך טולדיג פֿאמער מויל מוטר וועבד לו זיין דא בטמט
מיין שטין מויל שרינקן אך אלכאמט מויל וונסטין אנדריי הנד
בבואה מויל מויל. ווארשונג דא שבר דא פֿון דא עו איר עפעטין
האסן טוט איר גר גרוס דען דא תורה שרייבט וואו בטמט ביי
דאז אנהאט איר ער אכעבט מויל דאט עולם הבא.

טז אך איר אן טולדיג פֿר פֿאמער מויל מוטר זיך לו פֿרעטין דא
בשטירט ער דאך נישט זיין מויל דען מויל וואו איר פֿלעגן
קונדירט לודיך לו זיין מויל דאך נישט פֿר מיין יודן מויל מוכ ער שוין
פֿון מיין הערט וואס יודן מויל עו נישט מויל מיין דאך ערמיין נישט
זאגן מויל איר נישט עפעט זאגן וואס פֿאמער מוכ מוטר מיין קינד
טאמין מוכ גלייך מיין פֿנים שפֿיין דאך ער איר נישט ווערט
זיין מוכ מוכאיר חבאקאס זאגן אן מיין אחרים די צאבקי עלטירן
די מוכ גרוס קינד טאמין וואס.

יז אך זיין איר גבאמט איר זאמין זיך גלייכן מיין הקב"ה זיכע
וועגדאז אירט לו פֿר שטין מויל זיך מיין מוטר מוכ גרוס
פֿליינד בריה זאל נישט מויל האסן. דען איר גלייכן מיין דא תורה
מויל הקב"ה דאט וואס רבינו ע"ה זאבשטן. בראמין. מויל אך
ביי א מוכ פֿאמט מויל מויל מויל מוכ פֿר גוועזן. וואו זאל זיך
אך קיינער אך ביט לו מויל האסן מוכ קיין אנהאט נישט אב לו טאמין
זאגן עו גלייך ביי א מין מויל אן אירט. אך וואו אירט הקב"ה דאמין
זאמין וואו זאל אך דא ענט דא בראמין זיין מויל עניין. וונסטין
מערד מויל אעלט מויל אדוה שובת. וואס ביי א הקב"ה פֿאסן
טאמין.

יח אך זיין איר גבאמט וועגדאז זאגן פֿר הט"ה מויל מויל
דיא זינד דא דא אענט גאמט האט. מיין דא זיכט מויל
עו זיך מויל צוועגן מויל האט מוכט פֿון גלנד זיין הערדיג
מוכ.

אמר דרוב עולם ואנן אלי טג עדיו ענטווינד פֿר דר תּלֿלה
אמר כּאך דר תּלֿלה קלפּסן מויל דען הערליך כאך אבנדער עֿאָרט
זו מויל נעד מוז דו הערן ווייט גרעסן דר פֿון א וואס העלפּט מיט
יודי וואָגן וואן יא דר כאך ווירד מיין עבֿרד הערן הערין קאטט טואן
יא עז גלייך וואלן דיט יודי וואָגן מוז קלפּסן העלפּט קעסן אן
דר יך : וואן דר אענטט געדענקט מוז ווייט וואן עז גייערדיגט קט
אזל ער מיין דר יודי גלייך מויל טרעטט אעלדיק וואן ער גייערדיגט
רעכט'ע מיך האב תּרטה דרוין מיך וול עז איין טן יאָר און א וואל
פּרדייאן אַזל הייבן דרוין א דר כאך וואל ער כּעטאן דיט פּרעדיק דער
מיט דיט שטערן אב וויסן אַז געבאָגן אלי יאָר וועט וואן ער דיט
תּרטה מיט גאָלן הערן הייבט מוז יאָר טוט א דא מויל עבֿרדיגט יאָגן
דען אענטטט מויל דר שטערן מויל אַבֿרובן :

י"ב
 לו געבן זדקה דאס ער קען האבן אים טאמער אים נאך
 האבן . לו געבן דעם עני זיין הכד לו שטרקן אים און
 לו העלפן מיט זיך אענטש נאך זיין יבולת נאך מונטי האבן
 שרייבן זיין טאג קומט קיין עמחה פון פיל זדקה געבן נאך יסמאל
 נאכדן נישט אזוי גרויס נאכדן פון זבולת זדקה געבן . ביי דינע
 אלצה הער פיל לו שרייבן אים לו ער איז נאך דעם עולם וויא נאך בייא
 דינע זייטן דא זדקה טאג און טאג איז נאך טוט . מיטליכע זאגט
 אנדער תירושים ער זיין טעלעכע זייטן קיין אטא וואס . אבר לו
 חסד וואו געטן אים שרייבן אים הויך און פיהרן מיין וואונדער אים
 אנטשטן הויז און פיהרונג טוט קיינע נאכטן אים ברעכטן וואונדער
 פיל פליסות דריבער פאר אים זאכטן טוט . אבר מיין עני זדקה לו
 געבן . טוט אן אים ברעכטן . וואלטן יא דא זדקה גיט אים
 ברעכטן אענטש די גרויס אלצה און יא און מיין אים זענע אענטש
 פאר אים אים פיהרן אים לו קיין פון קומען . אבר וואו אן מיין אונטער
 טיט אענטשן מיין דר זדקה וואס פטוט ענישן זיין איר און ענישן
 איבער אלץ וואו מיין אירן נאך מיין וואו אן מיין בדרך כבוד
 געהער לו געבן . אבר בע"ה ער מיין אים אלץ אן אים דעם
 אירן נישט בעסער אים מיין פטוט עני . מיין דא איר אן העסע
 האבן איר אענטש נאך גשריבן פון דר אלצה פון זדקה .
 אבר מיין אן שולדיג מיין הויז עני דר זיין פניס נישט אים אים
 ענטשליך זדקה לו געבן . דא אן מיין אים אן איר זא פיל איר
 יסמאל לו מיין אטא וואס מיין אים אן פליסע פאר פליסן טוט .

276

הכלל ונכסיו וזמן ער שערך שטערקן טוט. דוה אלוה מיט פיל
אנערל און דערמיט שולדיקייט מיין מיינסטן און דוה אלוה
פון זעהר דען מיין לעבן דוה פנים אבייט מיט און ליטן וויסן
פון מיט מיין זין זער נישט גרוס דר האט זיך שוין זיין פנים אבייט
גוועזן אבר מיין הויז עני דר זיין טג זיך נישט האט אבייט גוועזן
פון זיין מיט מיין ווייב געלט און מיין פערטער טערעקן און ליטן
טוט אלטער גוועזן דר מיט טוט און ער מיין קיין זעהר ברעכען
אנערט. און וואו מיין גאט העלפט זאגט ערס ווידר. און
איט דען זינע וואס ער האט קן ער זיך ווייטער עס נערקן. אבר
בעו"ה היזנער מיט קיין גאליה חסד נאך קיין רחמנות אער
אין עולם וואו גלייך מיין זיך קאמט מיט און גוט אטשטן און דען עושר
ווערט ער נישט גהערט ער און זיין נאך מיין הויז עני וואו ער וויל.
דערן און איר בעו"ה זאגט און מיין דען ביטן גאליה זיין וויילן גר קיין
גאליה חסד נאך זעהר אער פיל הערליך מיט. דאן מיין נכדמיט
זאגן יום בטיילך מן דוה זאגט אלוה הענט דוה גאליה.

כא וואו אן מיין אטשטן האט פון זיין פערט און אן מיט ווידר
געבן וואו ער נישט האט אטשטן ער מיין בלייבט און ער זיך ביים
טג קן דר מיט דערנערן און ער מיט ביים טג ווידר געבן אטשטן
נכט און דר מיט לעבן דען לעבן ווידר און שטעלן מיין אטשטן
פון בעט אטשטן ער ער נישט האט ביים נכט דרו און זיין און ער
מיט ביים נכט ווידר געבן און און אטשטן פערט און דר און
לעבן גלייך ווידר געבן דען לעבן. און דוה אלוה מיט רוי און
נעמטן מיין דוה אלוה גאליה האט און מיין דען אטשטן און
רחמנות און אטשטן און גאליה חסד מיט דען אטשטן און זיין א

כב וואו מיין בעל אלוה מיר אונטערן מיין גרינגט מיינסטן
וואו אטשטן טוט און אן מיט זיין סכירות גלייך דען
אטשטן טג און זאגטן מיט ער דוה אלוה חסד טרעגן טוט אבר
פערטן מיט ער און זיין סכירות פון מיינסטן אטשטן אבר סכירות
פון מיין בהמה. אבר סכירות פון אלוה. מיט ער שולדיק גלייך
אלט דוה אלוה מיט מיין מיט זיין און און זאגטן דערמיט און
לערנן וואו מיין אלוה מיר אטשטן און פילאזא ביים מיינסטן מיט
פיל דען און מיט מיט מיט מיין און און זאגטן גלייך זיין סכירות און
זאגטן אבר מיט מיט מיט מיט מיט מיט און זאגטן און זיין גלייך
דו געלט האבן. און אטשטן ליט וואו זיין און דעכט און זאגטן

ווארען

ווארען יאזאזיר דינסט באבולאן צו : האט דר הענטס דא געלט
ביט אלס ער קען באלאן זאזאזיר : בעטן מוז זאגן אויך בין זיך
זאזאזיר טאג זיכער דאזאזיר : לעבן אויך מיין זיט און בוי אויך
צו געלט קוק : וואן ער דאזאזיר ביט טוט מיין ער אלי טאג עובר
מיין עבירה *

בז וואן זיכער ביטאזירן ארביטן טוט אין מיין אויך גארטן
אדר זאזאזיר אין מיין עבירה וואו פירוד דאזאזירן ארביטן טוט
אזאזירן אויך און עטן אין דר זאזאזיר אלס ער ארביטן טוט
וואס ער און :

בר וואן זיכער צאן זיין חביר וואס זיכט דר זיך נישט ערליך אויך
פיהרן טוט אדר מילאזיר מיין עבירה טוט מיין ער טאג
און צו טאג צאן ער און זיין ער טוט אדר גאט מילאזיר זיכרין אדר
ווארען זיכט נעכטטן *

בז ער זאזאזיר זיכט נעכטטן ליב האבן אלס זיך זאזאזירן
און זאזאזיר זיך אלס ער בלאזן זיכט זיכט : אדר געלט מוז
און אלס וואס ער זיך זיכט דען זיכטאזיר אדר : בער דאזאזיר דען
צו דאזאזיר ביט מילאזיר אלס זיכט דען אדר זיכט ליב האבן
טוט מילאזיר חביר אויך דען אדר זיכט האט מוז וואו זיכט
זיין חביר און געלט מוז און צאן ברענגן קן זיכט ער אויך אלי
וואס מוז זיין וואס ער און עטאזירן טוט מוז ברענגט ער : אדר אלס
וואן ערשט זיכט טאג טאג טוט וואס זיך זאזאזיר : וואס האבן
קין כפרה פולאזיר ביט : כפרט וואן זיך אויך זיכט און זיכט
ער זיכט דאזאזיר קין מילאזיר זיכט דאזאזיר ווארען : ער זיכט
און זיך ערשט ביט : דאזאזיר האקדש מיין חביר : ווארען זיכט
פולאזיר חביר מילאזיר מילאזיר קין גבויאט ווארען זיכט
דר חטא נאך ער הנדן מילאזיר :

בז אויך זיכט אדר גבויאט ליב האבן דאזאזירן מוז זיכט
מילאזיר ביט אלס זיין מיין קיכר זיכט : ווארען זיך זיכט
טאג זיכט מילאזיר חביר מילאזיר מילאזיר זיכט : מילאזירן
און זיכט מילאזיר חביר זיכט זיכט זיכט זיכט זיכט זיכט
זאזאזיר זיכט דאזאזיר מיין פולאזיר מילאזיר זיכט זיכט זיכט
און זיכט מילאזיר חביר זיכט זיכט זיכט זיכט זיכט זיכט
זאזאזיר זיכט זיכט זיכט זיכט זיכט זיכט זיכט זיכט
וואס

ויהי לו דיה ועלכך לייס דיה דו טוכן :

כו

וואן מיינר וואס געבירן טוט וואס זיין חבֿר געהערט מיט
אלס אן מאס ווירד לו טסטעלן וואל כמך דען מלו אן מיין
גוטן ווארלעֿן דראן גיבט :

כח

וואן מיינר מיין טווערן למסט חוץ זיך האט א חדר גלייך
זינט חבֿר בהמה לו טווער חוץ גארניט האט מיט אן
אחוץ חוס מונסט לו העלפֿן אב לו למדען :

כט

וואן מיינר מיין למסט חוץ גיך נעמען וויל חדר חוץ זיין
בהמה מול ער קן ער נישט אליינס טון וואל מיט אן טולדיג
מיט לו העלפֿן ער קיין מול ער מאסט בלחלון כמך זיין פֿר דינסט
כמך מול ער מלכבייט גטאן האט :

ל

וואן מיינר זיין חבֿר וואס גזולת האט מיט ער טולדיג מיט
ווירד לו געבין מיט אנדערשט דיה גזילה כמך מיין כחטורי
בייה מיט מול וויל ער מאסט מוועק גוואן האט מווער מיט אן
כחטורי ווירד געבין מול דרך זיך דיה ועלכך זיך נישט האטן אויב
ער טון וואס זיין חבֿר דו געלט דר פֿאר געבין * מיט אנדערשט
דיה גזילה נאר מיין כחטורי מול מיט בייה מיט גענדיגט
גווארדין מווער מיט דו געלט דר פֿאר געבין :

לא

מול אן וואל געלן טופֿטיק מול טופֿטיק מונסט ישראל
דו מיט ווילן דו בית האקדש מיט גטטנדין האט אן אויפֿן
געלן מיין מיטלעֿה קליינה טמאט ווייג טמאט דרייט דייניק * מבל
מיין מיין גרוסה טמאט דרייט מול לו כלל דייניק ד האבין גהייסן
סנהדרי קטנה * מיין ירושליק אבד האט אן אויפֿן געלן זיבנליג
דייניק מול אויב דיה זיבנליג האט אן מיין גרוסן פֿירן בדיה געלט
דר האט גהייסן ראש ישיבה * מול דו חכמים האבין מיט גהייסן
נסיח * וואן מיין דין מיט פֿאר גקוואן מול דיה דרייט נישט פֿר
טטנדין האבין * זיין זיט גגגן לו דיה דרייט מול לו נעליק * האבין
דיה מך נקסן גוואסט זיין זיט גגגן לו דיה מיין מול זיבנליג מיין
דו יק דיה האבין גהייסן סנהדרי גדולה פֿון דיה זיין מול דייניק
מול הורמא מול גגגן לו כל ישראל * מול טופֿטיק האבין גהייסן
דיה חוץ דיה מרקן מול גמין זיין דו גגגן מול האבין חכטונג
געבין מול קיין עולה נסיכט מיין קויפֿן מול פֿר קויפֿן מול אן נישט
לו טייר געבין וואל מול מך רעכט גוואקן מול גוואסן וואל ווערדין
מול טון בעז'ס הנודרס נאר דיו מול מיט גלייך וואל מול אן

אחוץ

אחרי מן איטליכן מרט פון דא בעשטי מוז חטובין לייט פֿר
פֿרנעמיק מוז דייניק צו אמען * דא דען כח המבין זאלן מויל קהל
מכסובן צו געבן אלץ קיין עוולד פֿר ביימ גין טוט דר איט איינר
דען מנדל טוט זאלן מוז אר מוז די תורה מלכות רעכט גהאטן
זאל ווערן * כון דא ער צו גהערן לונדען דא דייניק רעכט פֿר
טטען * מדר ווינטשט גאט פֿערשט לייט דא מוז אלץ אפס טאטן
טובן מוז קיינע מוז טמא מדר פֿון געלטן וועגן חלילה כוסה דין
זאלן זיין * מבר בעו"ה עי גיט מין דען דור הלוכדעס צו מוס אן
מין טייל פֿערמיר מיינען המלכים זעלן טוט מוז מויב טאן איינר
עובר האט גוועזן דא הרבשטי עבירות טבעולס מוז אן ווייט
גאט ער האט נאך קיין תשובה גאטן מוז צו דאט נאך קיין יא
טאטן מייט גלייך וואל וועלט ער פֿל מין פֿרעם געזט :

לב איר זינן טוירן צו פֿאלגן דא באעלדי פֿנהדלי גדולה
האט זיט מוז גריסן מין דר תורה חסור אונזר טאט טהור חייב
פֿטור ווא מין גרונט צו זיין אלץ מין חיות מוז מין דיקון צו
מוכרן דא מייט : מוז הלוכדעס בואן הנה זינן איר מך טוירן
צו פֿאלגן דא הויכרעכט מוז גלויבן דא מין גרוסה קהלות
זינן ווא זיט פֿאלקן מדר זעסטן מוזט בפֿעהלן :

לג דא מנהדרין מך מן איטליכן דור דו העכשטי בית דין
זינן אחרי מקדש צו זיין דא חרשין * צו מוזט וואן
ערס זינן גיקוין מוז זיט דא זכנה המבין געוהן האט למט בית
דין גאטט מקדש החורט * מוז מך עיבור צו אמען וואן זיט ער
פֿר כישג בפֿיערן דו זעלבן בית דין האט מבר הווען זיין מין מרן
ישראל * מוז המבין גאטט מאיכות המבין * מבר הלוכדעס מוז
איר בעו"ה קיין מאיכות המבין * זינן איר זיך פֿואך מויל דא
חטובת וואט איר בקבול המבין אלץ איר מונדעל פֿאז לאט
חדשטן אמען טאן :

לד דא דייניק זינן גבאטן אפסט צו געבן בייא מין טויר
חנק * דא מישט וואן אן מיינע גיבט וואט מויל צו היבן
מוז דר זעלבי האט קיין טבירות דר פֿון מוז ווער מין מוועק
גקוואן * מדר זעסטן מין דיטפוט לויטן מנדל העטין :
לה מך מווען זיט אפסט מויל געבן בייא מיינע כושט טפֿר
דא מייט דען אן יא טבירות גיבט מוז ער דא יך היטן
טוט : מדר בייא מיינע טפֿר דא הייטט וואן מיינע מין בהמה
דינטן

דיקט פֿון מיינע דרויף צו רייטן אדר אנשטין מין אלמנה אים
איר צו טאן מיר ער דיקט בליס מוז ער ווירט מין דוסקוט צוויטן
דען בעל בית מוז שוואר :

ל

אך אויזן יא אספט טאן צו מיינע טאמל * דו איסט וואן
מיינע וואס מוז לעבן טוט פֿון זיין נעכסטן ער אגזין מין
בהמה אדר בליס אדר אנשטין וואס ער מוז מוז ער ווירט מין
מוק וואס מוז ער אגזין מין טוט ער * דו קיין אגזין
דו פֿון * מוז קואט דר נאך מין דוספיסט צוויטן מין :

לז

אך אויזן יא אספט טאן וואן מיינע זיין חבֿר טוט מן נעאין
מאט ער געלט ביים מין סטין האט * אדר ער העסט מין
גינול אדר ער ווער מין חייב פֿר טכירול מוז דר * מנדר ווירט
פֿערדיקט ער * אדר אנשטין וואס יא צוויטן * אנדער מין זאג
העטין :

לח

אך זיין יא טולדיג אספט מוז צו געבן צוויטן דען
קויפֿער מוז פֿר קויפֿער וואן זיך מין זאג * צוויטן מין ער
היבן אעכטי *

לט

מאט יא וואן אדר אספט טאן צו דען דין פֿון מין געבֿד
מין וויילן דיינע פֿארדיקט מין מרן ישראל געווען זיין האט
דר געבֿד אויזן טאפֿילט זאלן וואס דא גיבֿה מן גטראפֿין האט *
מוז וואן ער מין * אדר גיבֿה האט מוז העט ער גטראפֿין אדר פֿר
קויפֿט האט ער אויזן פֿיר טאן דר פֿאר געבן * מוז פֿינף רינדער
הט ער אויזן געבן מן טאט מין מקטין * האט דר געבֿד מונטר
גינראבין ביים געבֿט מוז מין דר ביים געבֿדן גווארדן * האט מין
דר מין הער אגזין מין * אדר הינדרט האט דו בית
דין קיין כח אער מוז דען געבֿד צוויטן דא גיבֿה אדר געלט דר
פֿאר צו געבן :

מ

זיין דא דיינע געבֿטן אספט צו טאן וואן מין חבֿר
דען מנדרן טאמלן מוז וואנדן טוט מן ער מין מוז זאלן
ווא דא תורה געלט האט *

מא

אך אויזן יא אספטן וואן מיינע זיין מקטין מין טאדין
גטאן העסט ער אגזין וואן ער מין אענטסן געטדיקט
העט אדר מין בהמה *

מב

אך צו אספטן וואן מיינע זיין בהמה מין טאדין טוט
איט מירא זען לאטל ער עסט דען מנדרן זיין תבואה
ווער

עק . מדר דיה בהאז שוט מין סאדין איט חירא צ׳יט אלז ויה
לו טרעט יענק זיין תצואה מדר זונסטין מין סאדין וואו יום טעט
איט דיה פ׳ס :

מג אך לו אטפטן וואן מיינן זיין צ׳יאר העטט וואס סאדין
זטאן :

מר אך לו אטפטן וואן מיינן זיין גרוב העטט זיגראבן אלז
מין אנדער מין דראן גטעדיגט גומאדין :

מה אך וואו יום אטפט מויר געבין וואן יארטיק מין
דוספיטט לויטן אנדער האבן מדר זונסטין אנדער
דייניק פון מיינן לואה :

מו וואן זיך מין דוספיטט לויטן דיה דייניק ער היבן טעט
אלז מיינן נישט פאקטן שוט וויט דר אנדער זאל אן נאך דען

מז דאך זיין דע הייטט וויט די מיינסטן פאקטן וואו זאל ער ב׳יבן
דיה דייניק זאלן אטפט נאך טאן * דז הייטט דיה דייניק

זאלן דיה לויט דיה פ׳ר מין לו אטפט קואין גלייך האטן
זאלן * אלס יום מיינן נישט אער ב׳דור אן טאן זאלן אלז דען

אנדער * אך זאל דר דין ביט לו מיינן זאגן יום אקלר איט דיינה
טעכט * אלז דען אנדערן וואלט ער לאזן רידן זא לנגער ויל *

מוי דיר זאזא לערנן חונדיר חכאיק אלס מיטליכר מוי שולד
זיינן חציר דן לכן זכור לו זיין אלז ער זאל זיינע רידן אלז אעטיק

לו ניקטן אנדערט מוי זאגן אלז לו גוטן * אבר בעו׳ה מין דען
ביון דור הלונדערט שוט אן ניקטן אנדערט אלז מוי לו זאגן מיינן

דען אנדערן לו ביון * וואן אן גלייך זיין טג פון יענק ניקטן ביו
געזעהן האט * וויא מיינן דיה רעטיק דיה דז שוואן , פערט וואן

אן זין טוט אלז שוט יענק פ׳ר קלענערן בייא לייטן אלז ברענגט
מיינן דר דורך מוא געלט דיה הבן קיין כפרה צולאיה נישט :

מח וואן מיינן וויט זיין חציר וואס ערוה לו זאגן מוי ער
שולד מיינן לו זאגן * אער אבר עוצר דרוי מיינן אלז

פ׳ר האלט אלז ניקטן זאגן ויל מוי דר עוגט אער גרוס דען אכח
ערוה קאמן פיל טבעה ער טפארט ווערדן אלז דר עולם מין

קיק אלז אענד אלז אלז האט :

מט דיה דייניק וואן וואל מוי פארטטן דיה עדיק אלז אן
מוי דען שורט אלז מאט קואין זאל * וואן דז ביה

האקדס מוי געטנדין זא מין ערוה מוי געזען וואס געטנדיק מוי
אן

אן גיין מדר מינס אלקה לז ס'אין האט און זאג פיל
זיין פארטטין דא עדיק אער האט געזאגט פון געט וועגן *
מיטליכער מיטלדריק רעכטי מוז ערלויב וואגטאלן מוז געזיכט
מוז גאנצן לז האבן * דא אונזיק דר אענטט גר וואל פיהר
זעהן מיט פלס לז וועגן מדר לז אעטן דען דר עונט מיט גר גרוס
וילן ער מיט וויסן קן וועגן ער פלס געווארן מדר גאטמין האט זא
קן ערט דען זעלביקן מיט געטיגן :

נא אן זאל מיין גענערד אה'ן חוס זיין דך * דא מיט פער דען
געווען מוז יא האבן גרמדידעליכע גיהט מוז דען זעלבן
מליך האבן זאלן מיין געפרייט * זא האט דא תורה גבאטן אן
זאל פער ווארען מוז קיינר רופער פלען זא מוז מיט מליכע מוז דען
דא ווארען מיט * גאנצט אלזאן מיטליכער אונז מין זיין הויז מלכטאפ
געבן מוז קיינר דורך מיט לז טאדן גרמטן אעכט *

נב וואן זיכט מוז מיין דען מדרן כאך יאן טוט אה'ה
לז זיין זאלן דען כאך גאטמין זאלן זיין פון דען כאך יאן
אויב מיין מוז אן דען כאך יאן זעלט אה'ה זיין וואן אן גיט
מדרטט קן דען כאך גאטמין זאלן זיין :

נג איר גאנצן האבן אן מלי מוכרה טירן וואו איר ווארען אן דא
רעכטי ביט טיירל פון דר טיר וואו אן מלין גין טוט מין
אונז * דר טולס מיט מיט מיט ניהר ס'אין זא מן גן ווייט מוז
דא עיקר אלזא מיט מבר כאך לויט חלקים פון דר היך מן
מיכרסטן טולס זאל אן זא מן ס'אין * מך זאל אן געווארען זיין
מיין גלזא מוז דען טק לז לויט ווערט דר טק גלזא מיין
גאטקט * מך זאל אן ניקטן מוז געברעט ביט דר אונז טיין זאלן
מך זאל אן זא מלכט לויטן ביעהן מוז מוז האבן מוז ניקטן פסול
דאן געטען מיט * אן מוז מן מלי טירן אונז מן האבן מן
קעלרן מלי מן טמאלאנ פון בהמות מיין ווייט קין טיר בפרימט
דר פון זא דן טיר פון מיין בית הכסא *

נד מיין מיטליכער מיטלדריק לז האבן מיין פער תורה * דא
גרעסט אלזא מיט וועלכער דא זיכע האט דר זיך מליכע
טרייבן טוט * ווער מיט טרייבן קן זאל זיך לויט דורך מיין סופר
מינה טרייבן * מבר מיט ווייט טיין לויטן קויען זא מין פער וואס
טוין פערט מיט מוז מיט לזאן געטרייבן געווארען דא טולס מיט
רעכט * דר טעק פון דר אלזא געטרייבן איר מן מונדרימערן דר
איט

איט מיטליכר זאל אדען האבן זיין פער דרוי זו לערנן . דן פער
 דוה לייטן האבן זיח אלז זיין דר פער דורה גלערנט מוז דורה
 טבעל פה דז מיטט גארות חול פומקין האבן זיח מוז ווייג
 דרין גסטעלט זיין דז פער * חבר הלכדרט אלז אן קקטן מוז
 דוה פער דורה לערנן טוט מוז איר האבן די זכיה אלז גארות
 חול פומקין גדרוקט זיין מוז חונזרי חכאים טרייבן אלז דמט
 פונדע עיקר לימוד מוז זיין דוה מוז ער ליטבונג גיבט זון דוה
 דורה מוז אלז זון הלסטן טרייבן דוה פומקין אלז זיין גרעטרי
 אלז מוז קויפן פערין אלז אן דרוי לערנן טוט קנדיטורלך
 בודמי ווער דוה זכיה הט אלז ליידה אקייט זון זיין מיטט בעטיר
 חבר עז זיין טיל דוה זיין פער זיין טול געבן מוז האבן זיין
 גרוסה פדמט דע ביח אלז באה מוז קמטטן טוט גיקטן לטן
 טאיק נאך מוז גארות בע"ה * חבר פון חונדרי פערין האט דר
 זעלבי קין איינזנט גוט ווייל ען קין גארות פער חונדרי טוט
 חויב טוין דר זעלבי קין לידן מיט זיין קען דוה חטק לייחן דוה
 זעלבין דוה קיינה האבן דרוי זו לערנן * וויא גר גרוט מיט דוה
 אלז ווער פערין וועק לייח טוט חויב זיין טון ביסל חכמה ווערן
 דוה גרוט מעודה מוז חונדרי חונדרי ווערן דר זעלבי האבן טוט
 קענטט ער חונדרי פערין פיל דרוט קויפן *

גה

זו הייליג דען טבת מיט דירן וואן ער זיין גין טוט מוז
 וידרוט וואן ער מוז גין טוט * דז מוז לוי פער שטין וואן
 ער זיין גין טוט אלז אן קידוט האבן טוט חויב זיין * אדר וואן
 קין וויין האט זיין דוה לוייד ברכות אלז אן אולי דרייבן חכט
 חונטמט דז וויין * זא און אן אולי האבן גלייך נאך זיכל
 דמאיק אן ממשט דוה ברכה פון בורח פרי הגפן * מוז וואן דר
 טבת מוז גין טוט אלז אן הברלה האבן טוט * אן אומאך ער
 מיכרן דז רוב עולם זיין זיך כוהג אלז זיח לויטט מעודה נאך
 חויב זיין ברכות אולי האבן מוז עז מוז מך זיין חויב זון טוט
 מעודה חויב ברכות אולי לויט האבן זא גוט אלז לויט האבן
 פריח

גו

איר זיין מולדין לויט זיין אן דען הייליג טבת דר טאגט און
 טעק פון דר אלז מיט דר איט איר זיין לידן זיין פון
 חונדרי פומקין דין איר זיין הלזן זיין פומקין דוה מוזנה אלז
 הקב"ה דען עולם האט בטחין לויט זיין טאג מוז אן זיכטן האט
 ער

ער גרומט * מוז אך חין גלעבט נומדאס נש פון יליחת * אלדער
 דין איר דארטן זיין קעכט גוועזן מוז האבן ניש קלון פיימאן
 מוז רומן ווען איר גוואלט הבין מוז גמט ב"ה האט מונט * אלד
 גוועזן מוז מירא הענד מוז מונט גבאטין אלט איר דען הייליגן
 שבת רומן זאלן *

נ מן פירענטן טג מן כמן זיין איר טולדיג מוז לו רומן
 מוז וועק טמן מוז מונדי הייר מוז רטות מל דא * חאן

נ דיא ערשטיכט פון פמח מי מין גרומט אלוה לודער
 זיין דיא נייטן דיא הקב"ה גמאן האט מיט יליחת * אלדער אלט
 ווען מן דר הגדה טטין טוט * מוז מוזן טייטט מי מין גרעטרי
 אלוה דר קין אדן מיט דר מיט ער פל טטין זאל וואט * על רידן
 טוט * בפדט דר קינד דר האט דו מיטט דיא גרעטרי אלוה מין
 לו פל טטין לו געבן מוז דר גליך מלייט מיט ווער דאך פל
 זיך זעלבסטן דר זיין דיא נייטן *

נ אך זיין איר טולדיג דיא נכט אלוה לו עשן *
ס דען ערשטן טג פמח לו פיימאן פון מירא הענד אלמדיה עז
 זימאן וואט לו טטין גלעבט זיך טוט *

ס דען וועבטן טג פמח ווידרוק לו פיימאן וועלדען ערשטן
 טג דו מיט מן הדרה * חבר הלוכדט האבין מונדי
 חכאים גלעבט אלט מן מלייט לווייט טעג מיט האט זא מיט דר
 חכר טג מוז הייליג וועל דר ערשטי * דא ער בייא מיט לו ער
 מיטן דען עולאן מן פלעגט דען ערשטן טג י"ט * חכין לו טון וואט
 מוז דר חכר נכט י"ט גלעבט דו געטעמב טווענקן * חכר דיא
 לחפלו פילן חכר לו בעטין חכר ווין לו הוילן מוז דו מי מין
 גרומט מיטור *

ס דען ערשטן טג פמח מוז דר נכט דו מיטט דיא חכר
 נכט פמח היבט מן מן מפירה עווער מוז זילט כין מוז

פ פירלוי טמג * ווער מיכה נכט פעלין טוט דר מיט דיא אלוה ניש
 רעכט אקקן זעלט ער בייא נכט פל פעלן זאל ער בייא טג זיין
 חכרברכה מוז מן וואל ווייט מלייט נכט ווידרוק ברכה חכין * דר
 חכר בייא נכט מוז דען טג דרויף ניש מפירה גלעבט * דר דרף ניש
 ווייט דיא פעליג מפירה קין ברכה מער חכין * ווערן זאל
 זיין מפירה מהגי ברכה * דרוק זאל דר ערשט טמק חכטונג
 מוז דר אלוה געבן מן ער ניקטן פל פעלן טוט דען דיא אלוה
 מי זג גרומט *

כג דען פֿונעם ליגסטן טאג איז ו' סיון איז דר חילוק י"ט פֿון
פֿעסח אז אן און און פֿייערן פֿון אליר העט אלמדות לז טאן
עו זיין דן וואס לז עסין אפֿדור י"ט גהער אלזנדרט זיין און לז זיין
טעג וויא איר בייא פֿעסח גטריבן הבין :

סד אלס אן וואו און פֿייערן פֿון אליר העד אלמדות אן רחש
הטכה עו זיין דן וואס אפֿדור י"ט גהער :

סה סו איין א טליכער איז שולדיג לז הערין טוער בלאזין *
דען לענטן טאג אין תטרי דז איסט יום כיפור זיין איר
שולדיג לז פֿאסטן : אונזרי חזקים האבין בקבלה דז

נאך פֿיר ערלייך דין טא אפֿור איסט נישט לז וואסין נאך לז במדין
אז נישט לז טאירן איטאלי * און קיינע סיד אן לז טרמאין : און
דזאט האט האט טאט איסט : בייא דין איסט לז ער אינאן דען
פֿולק וואן איינער איז שולדיג טוט טעקט ער זיך גלייך אין דיה
טול דיה סיד אן אז נישט דר איט אויב טון טרונק וואסער איסט
אז דז איז איין גרוסער איפור * אן קן יום אהני טיך און ארויז
זין : און גטיילן דין טא גרוסה אפֿוריק איינער דיה וואס איסט ליכער
און וואו דרמאן גטיילט איר אין ליכט אויגין טוט זא טעט אן
איט דר גליי אז ליכט אן ליכט וויא איין גרוסער איפור איסט עו
פֿעסח ווער פֿיל בעטראוואן עו גר נישט ברענגן זעלט :

סז דזאן וואו פֿייערן פֿון אליר העד אלמדות אן יום כיפור
אלס וויא אן טבל :

סח דז אן וואו זיין אין דר מוכה זיבן טאג * בייא דיהר אזא
אז לז ער אינאן : וויא דר עולא וואו שלעכט האט אזא
מוכה דען איר זיין גכאטן יום וליא אין דר מוכה לז זיין אפֿילו לז
שלייפֿן אין דר מוכה עו זיין דן וואן ער נישט הט דז : לז זין נאך
זיין וואס וואן איר געטן האט ליכט אזא איז דר מוכה * אזא אין
זא בלד אן אויף געטן האט ליכט אזא איז דר מוכה * אזא אין
יטוביק וויא און אין אפֿענדי קהילה וואן יום איר וועלן דיה מוכה
בענטשן וואו אהבן נאך אזא דריין דר נאך ליכט יום דז *
נישט אליינס אזא יום דיה אזא נישט רעכט האטן * אונדזרין אהבן
נאך אין ברכה אפֿטלה דען ליכט במוכה איז טייטש לז וואן אין
דר מוכה * דיה איינער פֿעלד וואלן זין אזא האבן נישט זייט אין
דר מוכה לז עסין וואו דרפֿין יום וואו אונזער וועגין עסין אזא
בדוילן נישט דיה מוכה בענטשן דען וויא איר גטריבן האבן
ווער

כחך אשר חלול יט גסיס דין יט מן סאחת תורה טווא
יובא מרעא בעל ביתי מן יטובי מן מן יטאצלי קהול
טוט יטט לומר מוז וזסטין מלך הכהן חלול יט ט ויהא מבר
דיח ועלב גן גמריא) עו הייטס סאחת תורה אן ווא יך אטא
זין איט דר תרה זיכן יא עובר מויל דיה תורה

עב

עב
 אך יינא איר טוהר'ן זיך אסאך צו זיין מין דימ'ג קליין
 דו מיסט פסח סבועה פוכת דר מין האט פון דער מנהג
 אסאך מיט • ווייל דו ב'ת האקדש מ'ז'טסטרין האט אן אנדער
 גוטער קרבנות מולדו פלייט דר פון האט ער געטן מיט זיין
 אייב מוז קינדערך מולדו דר צו גבר'אט עניין מולדו • הנוכר
 אבר מולדו ב'ת האקדש בעו'ה מרוב מיט המבין מולדו חבלי
 גמולט מיט ברסון ומין זיך אסאך זיין מיט גוטן וויין • מול
 ווייב פאלק מיט איינע אלכוסים • דימ עיקור מנהג אבר מיט
 דו מ'ז'ט אסאך זיין עניין מול אביינים מ'ז'ט גלייב •

אויסליכט נאך דין פראגען נאך, חיי גרוסה געהן וואו און
 ים עכס איבער דין פראגען נאך. מוזאיקה איז אדער עכס
 מוזיקה איז אדער עכס. מוזיקה איז אדער עכס. מוזיקה
 איז אדער עכס. מוזיקה איז אדער עכס. מוזיקה איז אדער
 עכס. מוזיקה איז אדער עכס. מוזיקה איז אדער עכס.
 מוזיקה איז אדער עכס. מוזיקה איז אדער עכס. מוזיקה
 איז אדער עכס. מוזיקה איז אדער עכס. מוזיקה איז אדער
 עכס. מוזיקה איז אדער עכס. מוזיקה איז אדער עכס.

237

האבין חבר נאכט מ'זיך זאלן אדדקן יין מ'זיך טוין דר הענטש
נאר מ'ן כוונת ברוד האט געטן דא מיטט וויא מ'ן האב מיט גרוס
מיטט ער מ'ך טוויגן צו בענעטן * מ'ך זינן איר טוויגן מיט מיין
וואו עסן מ'דער טרינקן טוט ער און זיין וואונדער וואו ער עמל
ברכה אבין מ'זיך ווידערן נאך ברכה * מ'זיך וואו דר הענטש
נאר וואס ער זיך פארט און ער עמל מ'זיך נאך ברכה אבין *

מין שיל ויט אמרן ברכה מיבר טיט מרן וואו יאט טרינקן שוואן
 דו מיטט ניט נעכט • אן דרן מיבר טיט מיבר גוטנעצק גר קין
 ברכה אמרן ווייז דן מיבר ווין אן דר וואלדין • אבר טבא מאס
 יט ניט דען אן האט שוין קדוש מיבר ווין גאטש • בלענעט אן
 מבר בעטערן ווין מיבר טיט האט אן ברכה האט אטט • און
 טיל יאט טענין דו וואגן דו מיטט שוין פאנק אן האט שוין ברכה
 דריבר גאטש ווא טרינקן ווא וויטער אהיי ברכה • ווא ווין זיך מבר
 שווא דען פאנק מיטט כאל וואו קדוש מאס הדרה מאס בעטסטן

העמוד

[illegible]

ער
ווער דא וועלעסן פֿאַר אַ פֿון מײַן ביהמה אדער חיל אונז עוף
און גרם זיך ערסטט סחטן אײַט מײַן כּעצן חוץ דר היסט
גן זאָט מיט אונז גר קײַן פּיגמה דריין אונז * ווער גר טורק
און אן חוץ זיכט האָבן חוץ דר טורק אונז קײַן אונז אונז
קײַל פֿון מײַן דעכטן רײַט אונז אונז סחטן *

[illegible]

עז
 חך הוא בזה וי' דא מיוניס פין עופת וואו משה
 זיין וי' חין דר הנהטען טוט חל חונזי הכ"ס
 בסידן המבין :

[illegible]

עט

חד בודק לו וכן דיה מאכין פון דיה סרעקין ויה ויה
אין דר תורה טענן אין מוכרי מדינות חבר זינן ויה
ניט בקי מן דיה מאכין *

פ

אן וול אין משה הקדש זין ויה מאכט פון דריט וואו מוכרי
מכאין גלעדט הבין מוז דר תורה *

פא

דמט ערסט יאמ כ"ך דר חתונה מוז ער סולדין זין וייב
מטאח לו זין מוז דרך ניט וייטונק זיין פון מיר *

ט פב

אן ויה מקיים זין דיה מנה פון פריה וכריה ד: מוז מוז
וואן איינער האט גלייב זין מוז אין טאכטער * דען חקב"ה
וול חתובין דער גאלט זאל בועזט זין *

פג

וואן אין משה נדה גערט מוז נאטא מיט מוז פער זיטן
ווייזר ווייטער מטאח האט גיוועזן * אין דער מנה אן מיר

ניט מאריך זין ווילן פון מוכר ווייזר ביקנד מיט ויה זיא ויך
מאלן נדה זין * ונדערין דיו מוז דר בייא לו ער מיכרן מוז אין
פיל ווייזר מיטן וואן זיא ווייט מן גלייט האבן דרען זיא מיט דען
אן ווייזר מוז אין ס'פ' עטין * מוז ד: מוז אין גרושה עכירה דען
זיא בלייבט אין מלין זיא גוט חסד ויה לו פאר בייא דען מוז זיא
מיר דר מקוה מוז גיוועזן * אך מיט אין חסד וואן מיר אן דען ווייזר
אין דר נדה וואו מיר הנד מאכטן טוט * אך וואן אין ווייזר אין
טמאה לו קומן טוט ואל זיא ויך ניט מאכטן מיטן מוז טייטש
פערטן וואו לו פסקן ונדערין מירן אורא נדק מוז לו פראגן *
אך מיר דען זיבנטן טג מוז זיא פבלא גאנצן מוז זיא ניט מאכ
מאלן זין בייא רעכט נכט מיט * חבד ד: בארן מוז מוז סטראלין
דר פאר מוז דוקא בייא טג זין מוז זיא רעכט זעהן קאמן מוז
ניקטן מוז זיבנט מן מיטן גלעבן בלייבט *

פר

אין משה דיה מיר דוקנד בעט קואט מוז זיא אך טאח
זוק אן ויה מלי וויסנך מיט מוז פער דיון זיא ווייזר
ווייזר מטאח האט גאנצן ווער אן מיר מן גרייט האט מיר מן
וואט זיא מן גרייט האט *

פה

וואן מיטן מיר בן ויזר גבארן מיט מוז אן מיט דען
מכטן טג מלין זאל *

פי

וואן מיטן זין ברודר מיט גסטארבין מוז האט קינה
קנדר גלחון מיט ער סולדין זינען ברודר אייב לו נעמין
זא מיטט מנה יבוק *

קה

והוא חייב חייב בכור גבמתי וירש פון זין וירש דו חיר
מרטס קינד מיט אווער אים מוז לין פון דען כהן .
מזי גמאן חייב כהן מדר לוי . מדר זין וירש חיר מין פהנה נשד
לויא מיער מיט מילדא אים מוז לוי .

קו

מלואן מילדאדס זין דיא בכורים פון בהמה דו מיט
והוא דערמיט פון חייב קום מדר סוף מדר גז חייב זכר
מיט . חיר מין מילדאדס זין זעלבן דעק עז לוי גמאן מיט
לוי מילדאדס מילדאדס דו מילדאדס זין . מילדאדס כהן גיבט אן
עז דען כהן . מילדאדס מילדאדס מיט גמאן מיט מילדאדס
דס מקרב גמאן מילדאדס מילדאדס מילדאדס דו פון האט
אן מילדאדס מילדאדס מילדאדס מילדאדס מילדאדס מילדאדס
מילדאדס מילדאדס מילדאדס מילדאדס מילדאדס מילדאדס
מילדאדס מילדאדס מילדאדס מילדאדס מילדאדס מילדאדס
מילדאדס מילדאדס מילדאדס מילדאדס מילדאדס מילדאדס

קו

והוא חייב זכר דו מרטס מילדאדס פון חייב מילדאדס וירש
מילדאדס דען בכור מילדאדס זין . דו מיט מילדאדס מילדאדס
מילדאדס מילדאדס מילדאדס מילדאדס מילדאדס מילדאדס
מילדאדס מילדאדס מילדאדס מילדאדס מילדאדס מילדאדס
מילדאדס מילדאדס מילדאדס מילדאדס מילדאדס מילדאדס
מילדאדס מילדאדס מילדאדס מילדאדס מילדאדס מילדאדס

קה

והוא חייב דו מילדאדס מילדאדס מילדאדס מילדאדס
מילדאדס מילדאדס מילדאדס מילדאדס מילדאדס מילדאדס
מילדאדס מילדאדס מילדאדס מילדאדס מילדאדס מילדאדס
מילדאדס מילדאדס מילדאדס מילדאדס מילדאדס מילדאדס
מילדאדס מילדאדס מילדאדס מילדאדס מילדאדס מילדאדס
מילדאדס מילדאדס מילדאדס מילדאדס מילדאדס מילדאדס

קט

והוא חייב חייב בכור מילדאדס מילדאדס מילדאדס
מילדאדס מילדאדס מילדאדס מילדאדס מילדאדס מילדאדס
מילדאדס מילדאדס מילדאדס מילדאדס מילדאדס מילדאדס
מילדאדס מילדאדס מילדאדס מילדאדס מילדאדס מילדאדס
מילדאדס מילדאדס מילדאדס מילדאדס מילדאדס מילדאדס
מילדאדס מילדאדס מילדאדס מילדאדס מילדאדס מילדאדס

קי

מילדאדס מילדאדס מילדאדס מילדאדס מילדאדס מילדאדס
מילדאדס מילדאדס מילדאדס מילדאדס מילדאדס מילדאדס
מילדאדס מילדאדס מילדאדס מילדאדס מילדאדס מילדאדס
מילדאדס מילדאדס מילדאדס מילדאדס מילדאדס מילדאדס
מילדאדס מילדאדס מילדאדס מילדאדס מילדאדס מילדאדס
מילדאדס מילדאדס מילדאדס מילדאדס מילדאדס מילדאדס

זלענדיגן מוז האט דו דאס מוז חלץ אויף דעם וואנד געבראכט מוז
 דו פלייס האט ער מיין ירוסלם גאנצט עטליך מוז געלונדערט מוז
 דערנאך אלס אן זאל דו מערסט אויף הייבן ביינו עו פון וואס
 בקוואט אלס וואס מיין בלויז דאס נאך דאך ערסט עטליך אבר אוואנד
 חכמים האבן געזען אלס אן געלונדערט קיין מערסט פון בהמות
 אב טיירן וואס דעם עו היינט אלס וואס ער קרטיק מערסט טחטן וואס
 דעם בה"מק ווער עו אבר גלייך וואס גשטן האט מוז העסט מער
 אב גטיירן פון זינע בהמות וואס ער ווערטיקט זיך מיין וואס
 בקוואט דאס נאך וואס ער זיך עטליך

קיא מיר זיין וואס דאס גבאטן וואס מיר מיין בהמה וואס טהור
 מיין טחטן טוט לו געבן דעם כהן דעם רעכטן בוג מוז קיין במקו
 זאכט דאס זונג מוז דעם וואס מיר עו בלייבט מיין אלס פוסקים
 אלס דאס אלס געלונדערט מיין כוהן מיין ניקטן מער מיר האבן
 האלט קיין כהן אויף דאס קלביס אלס זיך מוז פאלגן טון : מספר
 החינוך טרייבט מוז ער געטן האט פון פרוה לייט אלס זיך דאס
 אלס האבן וקייט געזען

קיב מיין מיר גבאטן דאס פלייך שאל האט מוז טוט זיך
 טעקן מוז ער פון דאס וואס געבן דעם כהן זאל מוזנדי
 חכמים געטעלט האבן : דאס אלס מוז געלונדערט מיין כוהן *
 אבר נישט מיין מוזנדי לענדער וואס דאס דוקא מיין מיר טהור :
 (מיין מיר פיר גוט בעלדען דאס הער לו טעטלן מירדע וואס
 פרוהאל מוז מעטרוה ווילן פלי פוסקים האטן מוז זיך געלונדערט
 מיין כוהן זיין דאס מיין מיר יסמאל מוז דאס וואס ליגדע לענדער
 מוז גלייך דאס פוסקים דאס דא האטן מוז זיך געלונדערט נישט כוהן
 זיין מיין מיר מיין וואס דאס אבר אדעכטן זיין זיך מיין חכמים
 מוז זיך געלונדערט כוהן זיין דרום אב מיין דאס אלס דאס הער
 געטעלט דאס אלס אלס אלס וואס זיך לו מוזנדין טקן ביים
 מוזנדי וואס טטליך :

קג מיר זיין וואס דאס גבאטן מוז מיר זאל אב טיירן פון מיר
 דאס פרוהאל מוז האטן מוז אן פרוהאל געזען * נאך
 מוזנדי חכמים מיר ליגדע נאך זאל מיר פליי פונעם געטל חלק אב
 טיירן * האט ווער פונעם געטל האט מוז ער מיין דאס פון
 דעם כהן געבן

קד מיין מיר זאל געבן דאס מיין מערסט פון מיר
 ה

פֿרוֹכֶטן וואו דא ווקסט מױך דר ערד * דא מױט פֿון זעהן
אױסור און אן דען לוי מױן אױסור געבן * דא הייטט דיא
תורה מעטער ראטון *

קטו דר כאך זיין דיא לויס שולדיג צו געבן פֿון מיר מעטער
דען כהן מעטער לאסל וואן דר לוי זעהן אױסור מעטער
בקוואט און ער דען כהן מױן אױסור דר פֿון געבן דא הייטט דיא
תורה תכונה מעטער *

קטו כאך דען מױן אן האט דען לוי מױן מעטער גיגעבן האט
אן אונזן כאך מױן מעטער אב שידן דא הייטט דיא תורה
מעטער טני * דא מױן אבכר כױט מױ יאכר גוועזן זונדען דא ערשטי
אונדזרי מױל פֿירדי מױל פֿינפֿטן יאכר מױן דר טאטיס * אבכר דא
דריט מױל זעקסטי יאכר האט אן קין מעטער טני * אבכר גמידן זונדען
וואו אבכרסט וויא מױר וועלדן ווייטער טדיכן * אונדז וואו האט אן
אױט דען מעטער טני גסטאן ווילן דא בהא״ק מױ גסטעדין האט
אן דיא תכונה מדר פֿירנה מױ ירוסליס גסטאגן מױל זאמטן אױט
טאטיס * ערסט * וואן ער אבכר ווייט פֿון ירוסליס גאמט האט
מדר מױן צו שטענדיג גוועזן מױן ירוסליס צו שטאגן האט ערסט
מױן גליט מױן ערשט מױן גוועזן * אונדז געלט דר פֿאר מױן
ירוסליס גסטאגן מױל מױס דען געלט האט ער אונזן מױן ירוסליס
מױר מדר עטין טפֿיד מדר גערעכט אונזן קייפֿן * אונדז מױן ירוסליס
גאמט פֿער זעדין * אונדז היינזערסט מױל מױר בעה״ק קין בהא״ק
האבן און אן דא מעטער טני פֿער גראבן מדר מױן וואסיר ווארפֿן

קיז דא דריט מױל זעקסטי יאכר פֿון דר טאטיס שידן אן אב
מעטער עני דא מױט וואן עניסן קימין צו דען זעלבן דר
תכונה מױל פֿירנה האט * אונדז ער מױסליכן עני געבן פֿון דען
מעטערעני מױל ער זיט קווערד דר פֿון ער קיגן האט ער דיא
זוויי יאכר קין מעטער טני אב גמידן *

קיו מיר זיין געמט צו הלסן האטיס כעפֿים דא מױט
וואן דא זיבנטי יאכר מױן זקאגן מױל אן האט גהיטן
טאטיס יער מױס וואו שולדיג מױט דר ער מױס ווייטערס נאכר אן
מאכן מױל ער מױס זאלן וואו * אן התורה מױ דיא אלוה נאכר כוונ
מױן מױן יסרמל מױל וואן דא בהא״ק טטין טוט אבכר מונדרי
האבן

המבן גאבט מ'ן דיא מלואה מלכודרט מ'ך כוהן מ'יטס י ער קיין
המבן ינד דיא מ'יטס פ'ר מ'יטס מ'לכ קיינסניקסן ג'לטס המבן יא
חידר מ'ין תקעה דר'ן ער טרמכט מ'ן מ'יטס ד'ז יבנטי יחד מ'ין
ק'ן טוט מ'לער ייזעה טטרוה מ'ד מ'לופיק כתרובס מ'יבר ענטפ'רין
ד'ן ביה דין מ'ל מ'ל מ'ין מ'קין יא מ'ל מ'יטס יין ח'וב מ'ין
מ'מין דר'ן ער דר כאך מ'ן ד'ז יבנטי יחד וועק מ'ין ג'לך מ'לובסטן
יין ח'וב מ'ין מ'מין :

[illegible]

אמר דלשון מעבט עד טעט כיש רעכט מוס אין פֿעניג מוזן זיין
 לוי ונדרין וועט ענדלעך אלסין מוז זיך יורשן פֿענען און
 זאלען אלסין בוי דו בהא"ק מעבט באהרה גבוימט ווערדין זאל
 זאל עד מלי דלח געלט נעמין מוז מין נאמיר ווערפֿען דען וואו איר
 ווערדין דא זיך האבן מוז דו בהא"ק וירש ווירד גבוימט ווערדין
 וירש געלט נאך דא זיין זיין דען בהא"ק וירש און זיין געלט נישט
 בריופֿן

קכב

אך זיין איר טולדיג זיין אלסין ערך טדוה דו הייטט
 וואו מיינר זיין פֿעלד וקדיש מיט מוז אך דר דין מוז
 וואו איר דר פֿעלד גסריבן האבן

קכג

אך זיין איר גבוימט ווערדין אלסין דא הייטט
 וואו מיינר אחרים מיט טעמאט פֿון זיך גיט אלס
 עד זאגט מין מיינט פֿון זיין גוט דו ענדלעך זיין וואו ערש
 געבן דא פֿהניס ווילן דו בהא"ק מיט געטנדין דאט ערש אויפֿן
 געבן דו זעלבן פֿהניס דא האבן דא זעלבן וואך מין בהא"ק
 דא עבודה גטאן הונדערט זאל און ניקסן אחרים זיין דר מבר
 הונדערט אך עטמאט פֿון זיך גיט אחרים געווען היט
 זא און ערש געבן דו זעלבן פֿהניס די מין זיין מרש ווארן טונן

קכד

מיינר דר מין ניר מיט און זיך דא מרש טראגן
 דא ערש אלס מיט נאך דא מין מ"י מוז וועט
 הונדערט בואן דא אך מין דר טוט מוז עד מין ניר זיין זיין
 און עד מיינר אלס מין ניר בלייבן. ווארן ווילן איר בעו"ה
 הונדערט קיין בהא"ק האבן מוז עד זעלט קעגן זיך קרבנות
 ברענגן וואו זיין ניראל מוז מיט מוז וואו מין דר נאך טוט
 טוט דרוס און עד מיינר מין ניר בלייבן * מוז וואו דו בית דין
 דען פֿעלד האבן טוט מוז און דען זעלבן דר זיך זיין ניר גאנץ
 האט נישט קאן מוז עד און מין מין ישראל מיינר זיך מוז דאמטין
 זיין ניראל אלסין וואו טוט און מיט נישט מוז און וואו און דריין
 בלייבן בוי דו בהא"ק באהרה גבוימט ווערש ווערדין מוז עד זיך
 קרבנות ווערט קעגן ברענגן

קכה

וואו מיינר זיין פֿעלד מבר טיידן טוט מרש דא פֿירד
 פֿון דא בייאר מבר נעמין טוט דרף עד נישט מוז וועט
 געמין ווערדין וואו פֿעלד עניס וואו אלסין דו הייטט דא דא פֿעלד
 און דאמט מוז קיין פֿעלד און אלסין דאמט וואו פֿעלד וואו *
 און

און

חבר חלוצי חכמים השבין מין שיעור גאולט פון ועלצין חלוצי
חלוצי ווינגטנט מין גאולט טטין לחון * החם ערס חוץ דען
פערל מדר חוץ דען בויס קיט גלחון חוץ ערס נאך חן זין חוץ
געבן :

קכו

וחון חייכר תבואה חבטנידן טוט חוץ פאלן עטליכע
נגין לויטן זין חכר חרוי מדר לויטן דיר * ויכל חלוצי
דר חוץ חבטנידן טוט חוץ חלוצי דיר זעלבן נאך פער עניין
לחון * דו הייטט דיר תורה אלוף לקט :

קכו

וחון חייכר חין גרב תבואה פער געטין טוט דרך ערס
כיוצא נאחין ווחן ער זיך ווידר דר חלחין דראן טוט
אנדרין חוץ עניין לחון דו הייטט דיר תורה אלוף טכחה

קכח

וחון חייכר זין עניין גארטין טוט חב לעזין חוץ ער חך
פחה דר פון לחון פער עניין ווי דר פאר גסטנידן מיט
דו הייטט דיר תורה עולף :

קכט

חין ווחן חן דען וויין גארטין פוס לעזין חוץ עטליכין
וויין טרויבן חוץ דר ערס חוץ ער זיך פער עניין לחון
דו הייטט דיר תורה פער *

קל

וחון חן חין בויס פלנצן טוט מדר פון חין חרס נעמין
טוט חוץ געלט חן חן חין חכר חרט חין גאדעך חן די
ערסט דריי יחד דיר פירט גיט דר פון עניין ווי חאיר ווערדן
פרייבן ביי דיר אלוף לח חעטה זא חכר דו פירדיי חר פון פלנצן
מדר פון חין געלן חוץ דען חכר חרט זיין דיר זעלבן פירט
היילן חוץ געלט חוץ חין דעם בה"ק חוץ גסטנידן חרט חן זיך
אויף חן ירושלים עטין חוץ חלוצי חוץ חוץ נאכדן חכר
ביי חער טרי חכר דלונדערט חוץ חן דיר פירט חוץ חן גלייך
איט חין וויין געלט חוץ דו געלט חוץ חן נאכדן חכר חוץ חוץ
קין ווענט קין חכמה דר פון חכרין חוץ :

קלא

חיר זיין ווארדן גראטין חלוצי זיך זאלן פער דען
בה"ק פערטין דו בטטט דו חן גיט דרך חוץ דען
חכר היות דו חוץ חין ברודר פילן חוץ חרט חוץ גוט חרט
ווארדן דו בה"ק חוץ גבוהט גוועזן גיט זין זאל איט זין סטעקן
חוץ חך קיט איט טיך חוץ טענידן חוץ דיר פירט חוץ חן זיין
קואל טוט * חכר ער וועלט חכר חין דורך גען חכרין ווחן ער
חוץ דר חכר גיט חרט חוץ חוץ ווחן ער חוץ דען ברודר חן טוט
חחט

החם עד קצתו לו קין חלל וואן עד דען פרג חום רינגלן זעלט דרן
עז כיש סון * דיה אלזה מיט הלונדרט מך כוהג חויב סון דו
בהא"ק חרוב בעו"ה מיט * זא מיט דמך דיה קדושה אויף דען
פלאטן גלייבן מוז אן דרן מך כיש קין ווייטער מוז ווייט אן מוז גינגן
וויא עז געמיט מיט גוועזן : פון דער אלזה לערנן אונזרי חכמים
אלו אן אונזרי סולן מך פֿר קין דורך גנג דרן אהלען לאטל מיין
טוהמט לוייט טירן וועלט עד דורך דיה סול קין מוז ווייט אן דורך
מיין דורך דיה קין סוט * מך וואן עד מיינט לזען מיין סול האט
אז עד יך מיין ווייט זעלין מיין דר סול מוז מיין אומז תהלים
מדר גלייך נחל מיין פסוק דרייבן זאגן : מך דרן אן נישט ליבט מן
זינדן פון דיה סול ליבט :

קרב

וואן מיינט טאט מיט און מן מיט מיט דר אחנה סכינה
מרוי סירן דו מייסט דמזגן בהא"ק מיט דר עורח
דייה אלזה מיט הלונדרט מך כוהג חויב סון דו בהא"ק חרוב
מיט דרן קין טאט אויף דען פלאטן וואו עז געסטנדן מיט היין קין

קלב

מיינט דר טאט מיט און עד יך טובל ויין דיה עיקר
אלזה מיט נחל כוהג גוועזן ווייט דו בהא"ק מיט געסטנדן
אבר הלונדרט מיט דר אלזה נחל ביים מיין חטה נדה חבר מיין
אחנט ברסון וואן עד וויל גלייבן ביים ויין טאטא אונז עד * מך
הע"ט הלונדרט די טעילה נישט פֿר מיין דר טאט אן מיין אה מיט
גומערן דר וויל איך קיין עטין האבן פון דר פרה מדוה אלס אן
חמט און טערענן אויף דען זעליגן דער אן מיין אה טאט מיט
גומערן דרום דערפֿן איך הלונדרט נישט קין אויף דו חרט וואו דו
בהא"ק געסטאנדן מיט חויב עד סון מיין דר טעילה ווער גוועזן :
קדד איך ווייטן סולריג לזען פֿאלגן וויא חונט דער גביתן גביתן
מדר ביפעלן טוט חויב סון עד חונט גביתן טעט לפֿי

סעה אויף מיין אלזה מדר גלייך עטליכע אלזה עובר לזען * מיט
גנואן עד הייטט חונט חלילה ע"ז זינדן דרן אן מיין נישט פֿאלגן *
אבר נוכטין מנדרי אלזה וואן ערט לפֿי סעה הייטט עובר ויין
מוז אן זעט מוז עז לפֿי סעה נישט מיט וואן מיין פֿאלגן *
דען מיין גווייט נכ"מ וואן עד חונט וואו זאגט * טוט ערט לזען
פאליק אהיק חונט מאונה לזען מיין מוז איך גפֿינדן ביים חלילה
הנכ"מ מוז עד האט גהייטן אקריב לזען אויף דען הר חכמה
חויב אן סון לזען דר זעליגן זייט האט נישט גדרעט אקריב ויין עז
זיט דו מיין בהא"ק

קלה

אלוהאן זאל בוראן מיין הויז לו גאט דו היינט דו בהא"ק
מוז אן זאל דארטן אקריב זיין מלי קרבנות מוז לו דיען
הויז מיין אונגאן טולה רגל אן פסח שבועות סוכה דיא אלוה
האט מך אייך מלי דיא בליס דיר דר לו געהערן זיין מלי נעמליך
דר מרון מוז אכורה מוז טולחן מוז נוכטטן גר פיל בליס :

קלו

מויך דען טולחן האט מען אונן סטעלן דו חסד הפנים
דו זיין גווען לוועלן אבליך ברוט דיר זיין גסטמאדן
פון מיין טבת ביר לו דען מדרגן : מן טבת לו פירא האט מען דו
מלי וועק גמאן מוז גלייך ווידרוס דו בימי מויך גסטעלט :

קלו

מלי מען אן דער אכורה מלי טאג האט מן גריכט מלי
זאק אן זינדן דער איט קובדיכוויליך ליכט מן דו בהא"ק
גברעכט האט :

קלה

וואן אן דען מרון פון מיין מרט לו דען מדרגן האט
גטרמאן האטאן אן חסד דוקא מויך דר חקס לאוין
טראגן מוז מויך קיין וואגן *

קלט

דיא פהניק מוז לויס זיין גבמטן לו היינט דו בהא"ק
דו היינט גווען דו זיט האבן אויין מוס דען בהא"ק
מרום זי מלי ככט ניט מלי אן זיך האט גפארבטן פיר די טובחים
מליה ווידרן עז מרט מיין כבוד מוז טוכהיס מלי וויל ביט
אלבית מוז גרומה טכרות מליך העד טולד וואבין זיין :

קט

דיא לויס זיין גבמטן מלי זיט דיא טירן פון בהא"ק מלי
טג מויך מוז לו זאלן אמבין מך מלי טגליח קרבנות מיין
גוויסן טיר גוונגן הבין :

קמא

מלי אן זאל מן דיען בהא"ק מלי קרבנות ברענגן מוז
ניט מדרג ווערטן *

קמב

מויך דיא קרבנות דיא מן מדרג לענד זיין מלי אן
זיך זאל באמאן מוז מן דיען בהא"ק ברענגן אקריב
לו זיין *

קמג

מלי אן זאל אמבין טאן האסחה דו זיין מליך הכה
גוטי קייסרך גווען וויל זיט מן דר תורה פיר אעלע
זיין מוז דרום מיין מלי גאכט גוואנדן מוז איט דיען מלי האט אן
גאכט מלי דיא בליס פון בהא"ק מלי אן זיט גברייכט האט מוז
מויך

מורד וזמן אן חין איך גלכט האט • מדר אלז אן חין כהן גדול
גאטט האט דו מיט דר העלפטע כהן גוועזן דר דיר מנדריז
בפעלן האט געהט • האט אן אויף אים דין אלז זאכן :
קמר זינד כהן גדול האט דוקא חין בתורה לו מיינס ווייב
אויף נעמין :

קמה דיר כהנים האבן זיין גבמטן אלז יום האבן אויף מפרט
קאידר אן טמן וזמן יום דיר פפודה חין פהא"ק פל
ועהין האבן •

קמו חין מיטלכר כהן וזמן ער האט וואלן לו דען אובח ון
דו מיט חין מרש גוועזן ווארויף אלז אן דיר קרבנות
האט פל ברענט מדר מנטשן חין מנדל דינסט וואלן פל ועהן
חין פהא"ק האט ער זיך לזק ערשטן העפט אונז פל גאווס
וועטן •

קמו אויף דען אובח האט אן אויף פלימא דרויף ברענין
קובדיוויירך :

קמח דיר כהנים האבן אויף אלז יום פלימא וועקנעמין
וזמן אויף דען אובח גוועזן מיט פון דיר קרבנות •
קמט דר כהן גדול האט וזמן אלז יום חין אונז ברענין
דו מיט גוועזן חין קרבן מיט אונז אלז דו העלפט
לו אארכין דיר מנדל העלפטע לו מבנט •

קנ דיר כהנים האבן אויף זייערן אלז יום לוייה אונז דא
קטורה האט אן אויף דען אובח דו זיין מיין ערלייז
קרייטך גוועזן ויט יום חין דר תורה באעלד זיין חין אונז לו
פלימא דא מנדל אונז לו מבנט :

קנא כל קהל ישראל זיין ווארדן גבמטן אקריב לזמן לו
זיין דורף דיר כהנים לו יום סוף דיר חין יאר אלז זיין
פל חין קרבן דיר הייסן עולה התמיד מיינט לו אארכין פלימא לו
מנדל לו מבנט :

קנב חן זיין יום ווארדן גבמטן אקריב לזמן לו זיין לוייה
סוף אלז סבת לו הייסט קרבן אונז אונז מיט שייט
אערויף וואלן דיר לוייה סוף אלז אן אן סבת אעדר אקריב גוועזן
אלז דיר לוייה וזמן אלז יום גבראכט אלז :

קנב חן האט אן אויף אן אלז חדט חין קרבן אונז ברענין
דו מיט גוועזן לוייה סטיר אונז חין ווידר • אונז זיין
סוף

סוף דיה חלם ויין זמלן חין יתר מוז חין זיקל זוס קרבן חסמה
מוז מך מעל מוז חיל זו חין אכחה * מוז ויין חיל מן גמסן חלם
חיל דען אובח * ויח חין דר תורה טעין טוס

קיר

דען פירלעכטן טג חין ניסן דו חיו ערש פמח זו אבנט
המט מן חין לעאלין חדר חין ל קל פון חין יתר חלם
אקר ר' גוועזין דו חלם גהייסן קרבן פמח *

קיה

דיח נכט דרויף דו חיו דיה ערסט נכט פמח חלם מן
דו פלייט דר פון אויזן עסין *

קנו

וועל חבר מן ערש פמח ניס חלם קעגן ויין קרבן פמח
ברענגן עכסוידר ער חיו שמה גוועזין חדר ויט פון
ירוסליק גוועזין זמ זמל ער מן פירלעכטן טג חין חיר דו קרבן
פמח ברענגן דו הייטט פמח סרי :

קנז

מן חלם אויזן דו פמח סרי מך עסין איט אלוה מוז ארוז
וויח מן דו ערשט חלם געטין *

קנה

חיל זיבן טג פמח חלם מן אויזן חין קרבן אוסן
ברענגן ויח מן אוסן רחם חדס *

קנט

דען מנדלן טג פמח דו חיו דר ערשט טג חין עוואר
חלם מן חין קרבן עוואר גברח'ס דו חיו גוועזן חין סוף
פון חין יתר חלם מוז חין חלם גערסטן פון חין אכחה *

קס

מן ייט פון טבעת חלם מן חין קרבן אוסן גברח'ס
וויח מן רחם חורס :

קסא

מך חלם מען אויזן דיון ייט ברענגן חין אכחה פון
מעל חיו ויין :

קסב

חורחם חסנה חלם מן אויזן קרבן אוסן ברענגן חין
סטיי מוז חין ווידר מוז זיבן סוף חין יתר חלם
מוז חין זיקל זוס קרבן חסמה :

קסג

חן יוס כעזר חוט מן מך אויזן חין קרבן אוסן ברענגן
וויח מן רחם חסנה :

קסד

חן זיבן טג שוב'ה חלם מען אויזן חין קרבן אוסן ברענגן
כעאל'ך דען ערשטן סוף דרייח לפח סטיי מוז לוויית
ווידר מוז פירלעכטן סוף מוז חין זיקל זוס קרבן חסמה דיה
מנדרי זעקס טג חלם מן פון דיה סטיי חיל שמה חייט וויכער
גברח'ס חלם דען שמה דר פמח חבר דיה מנדרה קרבנות זיין
חיל שמה זו גלייך גוועזן :

קסה

קסו

קסז

קסח

קסט

קע

קעא

קעב

קעג

קעד

מן סאני עכרית החם אן חין קרבן אומן גיברחלש
 ויחמן ללחם חסבה
 דים פהניס העבין גאווט טלן מלי דים אעטיק ווי ח
 זיח סטענן בייח חין קרבן עולה
 חך לו סמחן מלי דים אעטיק זיח זיח סטענן בייח חין
 קרבן חסמה
 חך לו טוהן מלי דים אעטיק לו חין קרבן חסס
 חך לו טוהן מלי דים אעטיק לו חין קרבן פאיקס
 חך לו טוהן מלי דים אעטיק לו חין קרבן אכחה
 וומן חין יחיד העט גטמן חין עכירה עון דים באעלטי
 עכירות וומן ער לו בלייט טוט מלס ער מלי חייב כרית
 מול וומן ער העטט ער אבר חסן גערין גטמן זיח העט ער אומן
 ברענגן חין קרבן חסמה
 ער ויין גויסה קרבן חסמה געזן מלס אן העט נאך
 ער אעזן דען העטסטן גברחלש דו חט גהיין קרבן
 עולה ויורד לו מיוט געזן חין עוטר חוט אומן חין בהאח ברענגן
 חין חסר אן חין טירקל טורבן חין גן חסר אן חט נאך חין
 ביסל אעל חוט חיל לו חין אכחה גברחלש
 ער ויין ויורד חסרטי עכירות געזן חיל דער ערלי
 דער ער גטמן החם • החס אומן ברענגן חין קרבן
 וחס גיטמן החם חסס ודחיו
 וומן חייכל אסופק חיו געזין חן חייכל עכירה עון דים
 עכירות וומן ער זיח לו בלייט טוט מלס ער חייב כרית
 חוט וומן ערס חסן גערין טוט חין קרבן חסמה חוט
 ברענגן : חוט ער חיו אסופק חייב ער דים עכירה גטמן החם
 חסר חס (אסל ער לין ער חסן לוייט טטיק פטע חייב חסן
 פטע : חוט דו חסרטי חיו חיל חוט ער החם חייב געזן חוט
 חוט חס חייב ער דו חסר געזן החם חסר דו חיל וומן החם ער
 חוט ברענגן חין קרבן החם גיהייטן חסס חיל דו חייבט ער
 העכט דער חיל חוט חיו חין חסן עון יסוריס ביו ער גויס
 גוואל אערט וומן ער געזין החם : וומן ער דער נאך ער חסר
 חוט חוט ער חיל געזן החם חוט ער ברענגן חין קרבן חסמה
 פון חסן גערין חוט חסר חיל חוט חסן חסן עכירה
 חוט

וואו מערד תסובה טאן אלס אויף איין ערמי עבירה דען דו קרבן
מסך תלוי היי פיל טימער געטאן אלס דאס קרבן חטאת מוז די
אורזאך מיט דינע דען וואו איינער ווייסט אלס ער גינדעט אלס
זאג האט ער איהר חרטה • אכס אויף איין מסך געטאן אסדר
ינה"ר פיהר דאס האטט נוקם גינדעט • דרום האט געטאן די
תסובה אויף איין מסך עבירה טאר פיהר גיטעלט אלס מן איין
גויסה עבירה :

קעה

וואו איינער איין הנאה העט געהט פון הקדש אדער פון
תרומה מוס גערן וואו ער בלחין דען קרן מוז אויך
דאס פיינעסטי חלק דאס כהנים מוז האט אויזן ברענגן
איין קרבן האט גהייסן מסך געטאן :

קעו

דיס כהנים געטאן עטין דאס פלייט פון דאס קרבנות
חטאת מוז מסך •

קעז

אך וואו יא עטין דען איינפוי פון דען קרבן אנהא דען
דיס אנהא האט מן דאס אלס דער פלייט געטאן
מוז האט ער אויף דען אויכע פער ברענט האט איהר נאך דעם
געטאן מיט גבול בן האבן דאס כהנים געטאן :

קעה

וואו יך דאס פנהדעין העטן טועה געטאן מוז העטן
וואס מוס רעכט געטקנט אויזן יא איין קרבן ברענגן
איין טעיר דען הייסט חטאת הקהל :

קעט

דער כהן געטאן געטאן אלס דאס אעסן פון וויספאר
ער מיינט לויטן מן אן זיין אלס קרבנות וואס מן דען
טאן געדעכט האט מוז אלס ווידיק מוז אלס מן איין זיך לויט
געטאן אלס מוז אלס דעסן דען מן געטאן מיט :

קפ

אלס געטאן וואו איין פנהדעין ברענגן דאס מן געטאן
איין קוח דאס פלייט געטאן האט מן זיין מוז מן האט זיך
פער ברענט מוז דאס עטין דעפון האט מן וואסיר דעין געטאן
מוז איט דען וואסיר האט מן געברענט דען איט מער דא טאט
מז געטאן פון איין מוז געטאן אלס מוז בל כ •

קפא

אלייזן טיפוס האט מן אויזן ברענגן איין קרבן חגיגה
דאס געטאן קרבן סאזיק לזכור דאס טוב :

קפב

אך האבן יך אויזן אלס מוז בילד אלס געהן מן דאס
גלייטן מוז ביה"ק מן דען מוז האבן אויזן ברענגן
איין קרבן האט גהייסן מולת דאס •

וואו

קפג

וואן מין זי ווידר פון זיין מוס ריין גהילט מיין גווארדן
המט ער און ברענגן מין קרבן לויט מירקל טויבן
דער לויט יונג טויבן מיין לויט חסמה מיין לויט עולה:

קפד

דך מין משה זיך וואן יא גהילט גווארדן מיין המט
דך מין משה זיך וואן יא גהילט גווארדן מיין המט

קפה

מין קנד בעטערין וואן יא ריין גווארדן מיין המט יא
און ברענגן לויט מין קרבן מין מין וואס מין יא
מיין פון מין עולה מין מירקל טויבן מין יא טויבן לויט מין
חסמה

קפו

מין מלודע וואן ער גהילט מיין גווארדן המט ער און
ברענגן לויט מין קרבן לויט פיל מין מין מירקל קרבנות
דרכיה מין מין מין מין מין מין מין מין מין מין מין
וואן מין מין מין מין מין מין מין מין מין מין מין
למנסערן מין מין קרבנות דער מין ברענגן מין מין
מין דער תורה מין

קפז

מין משה דין דין המט פון מין מין מין מין מין מין
המט יא און ברענגן מין קרבן מין מין מין מין מין
המט מין מין מין מין מין מין מין מין מין מין מין

קפח

וואן מין מין מין מין מין מין מין מין מין מין מין
המט מין מין מין מין מין מין מין מין מין מין מין
מין מין מין מין מין מין מין מין מין מין מין מין
מין מין מין מין מין מין מין מין מין מין מין מין

קצ

מין מין מין מין מין מין מין מין מין מין מין מין
מין מין מין מין מין מין מין מין מין מין מין מין
מין מין מין מין מין מין מין מין מין מין מין מין
מין מין מין מין מין מין מין מין מין מין מין מין

קצא

וואן מין מין מין מין מין מין מין מין מין מין מין
מין מין מין מין מין מין מין מין מין מין מין מין
מין מין מין מין מין מין מין מין מין מין מין מין

קצב

מין מין מין מין מין מין מין מין מין מין מין מין
מין מין מין מין מין מין מין מין מין מין מין מין
מין מין מין מין מין מין מין מין מין מין מין מין

קצג

וואן מין מין מין מין מין מין מין מין מין מין מין
מין מין מין מין מין מין מין מין מין מין מין מין
מין מין מין מין מין מין מין מין מין מין מין מין

קצד

מין מין מין מין מין מין מין מין מין מין מין מין
מין מין מין מין מין מין מין מין מין מין מין מין
מין מין מין מין מין מין מין מין מין מין מין מין
מין מין מין מין מין מין מין מין מין מין מין מין

קצה מלי קרבנות החבן און זין מהני מיכלגוס אוק *

קצו מלי קרבנות הבן און ווינגסטנו מיבר חכט טג מלס זין *

קצז מלי טג וואן אן דיח קרבנות האט אקריב גוועזן האט
אן און דר בייח אים דרוואסטן בלאזן * מוז מך וואן
אן מלי גאנאן מין דר אלהא * מך וואן וונסטן מין לרה מוז
גוועזן האט אן בייח דר תעילה אים דייו דרוואסטן גלאזן :

קצה מין גאנלי יחר האבין דיח כהנים אסאורה וייט חיר
עבודה מין בהא"ק פ"ר זעהן מלי וואך חנדרי בהנים
מוזי גינאן מן ייט האט מיטליכר בהן ווער גיוואלט האט אעגין
אקריב זין :

קצט וואן דס זיבנטי יחר סאיטה מוזי מלי גוועזן האבן און
כל יסרמא אומאן מוז ווייבר מוז קליין גינד דען חנדרי טג
מוכח מין דר עזרה גין מוז דער אלך האט דארטן מין טייל פון
אסנה תורה גלימאט *

ר אען האט און מין דו בהא"ק בכורים ברענגן דו זעלבויג
מין דיח ערשט פרי מלי זייט גווערן פון דיח זיבן אינים
מלס דיח תורה מלך יסרמא דר אים זיבן טוט מוז האט עז און
דיח פהנים געבן *

רא דיח בכורים וואן אן יח מין בהא"ק גברחכט האט מן
אן עז דיח כהנים געבן האט * האט אן דיח פרטה פון
בכורים גיוואט דרייבן לימאן *

רב אן האט גאוט מין בהא"ק אלהא ויין פ"ר הקב"ה אים
דען אונד מלס אן האט דעכט תרואה מוז אסרורה מוז
פון מלי תבואה מוז פירוף מוז גטיידן דו הייסט ווידי אעסר *

רז אן האט און האטן טביתת המלך דו מוז נעקט יחר האט
אען גידארפט דיח פעלדיר מוז גערטן ארבייטן מוז אן
זיבנטן יחר האבן מלי פעלדיר מוז גערטן גאוט פ"מאן * מוז
גאנר ניקס גידארפט דריין ארבייטן *

רד מך האט אן און האטן טאיטה קרקע דו מיט אן דיין
זיבנטן יחר וואט דא פון זיך זעלבירט האט גוואקסן מין
פעלדיר חיר פירוף האט אן העקער און אומאן דו מיט אן האט
עז און פריי געבן ווער דו וויל זאל אעגין עסין דער פון מוז זיך
גאוט נעאן מוז דער הער האט עז ניט גידארפט ווערן :

רכח
רכט

סככת ורע מיטס דאס מאל ווידר ווייטראטאם
וואן אן וואסיר מאל עטין פון דר פרה מדואה מן
גאכט האט זא האט דא וואלביי וואסיר אטהר דיה
פאמיק גווען מאל האבן אטאם גווען דיה מן דיה וואלביי
וואסיר מן גרויס האבן מדר מויל יך גערמאן האבן *
רל וואן יך פיר האטן זאל איט מין קלייד וואו מין קעג מן
יך בקוואן האט :

רלא

דא וויאן יך פיר האטן זאל איט מין קלייד וואו מין
קעג מן יך בקוואן האט :

רלב

דיא סנהדרין זיין ווארדן גבאטן צו לאזן ווארדן ווארד
מין עבירה גאטן האט מן עד דרויף חזק חייב מיט *
דא צו לאזן מוס ברענגן איט דען שווערד ווער עו פיר
סולד האט *

רלג

דא צו לאזן פיר סטיינן איט סטיינן דר חייב סקיל
מיט *

רלד

מא דיה אן פיר סטיינע האט האבן זא גאנצט לאזן
נאך דען שט מויל הענגן *

רלה

דא צו לאזן פיר ברענגן ווער עו פיר סולד האט זא מין
עבירה מן דרייבן טרייפא קואט :

רלו

דא זיין זא ווארדן גבאטן מא זא האבן גאנצט לאזן
ביגראבן דען זא האבן גאנצט שטן * מא דיה
אזא ווירט דא גארנט מא אן מא אהרן זאל ביגראבן דען וואלביי
סג מא זא סטראפן וואן עו נאך אהרן מיט : אבר ניש וויא
מויל טייל עלטער האטן זא עו ניש מויל דא אהרן מיט נאכט זיין
בלייבט מדר ניש : מא עו מיט מין גרויס מיטור מאל סאק
דרוק זאל אן גר שטרק גומלנט דראן זיין וואן מין בר איין מיט
גרויסה פלייס מן צו ווארדן דען וואלביי טג צו ביגראבן *

רלז

דא זיין דיה סנהדרין גבאטן אקויד צו לאזן סלאזן
דיא עו פיר שולד האבן *

רלח

רלט זאל שטאן איט עדיק וואו זא זא גאנצט האבן
ענאם צו סאדא מיט וואן עדיק האבן מויל מיטק עדיק
גאנצט מאל דר נאך קואן מדררי מאל זאן וויא קאנט מיר דא עדיק
זאן דיה וואלביי זיט זיט מיר דאך איט מויל מין מדר
פאלן גווען *

רלט

רמ וואן חילד מין יודען קענעט זיך גקייפט האט מלך האט
אן וואן איט מיט טאן וויל מין פערטע אספטיק
גערבן טטיט

רמא וואן חילד מין יודעט אייד זיך גקופט האט זא האט
ער זא גאנצט זא מין ווייב נעמא חדר זיין זון זא מין
ווייב געבן

רמב דר הער האט גאנצט העלפן מלך זיך זיך דינעט אייד
האט גקענט זיין לאט ער האט זא גקויפט מאס
געזיג זיין האט זא ביא חזק. זא דיין געקט יחד דן מן זיכעטן
יחד מר זא פון זיך געלעטן פרייט חור גנזין זא קאנט מלך יחד
זעהן גלדין מלך וואן זא האט שוין דרייט יחד זיין מיט גרייט
בכור זא נאך דען הערין נאך דרייט גלדין זא געבן מלך זיט
פרייט חור

רמג יסרמל זיין ווארדן געמאטן מלך זא האבן גאנצט אל
טיין זעקט טעטע דריין זא לויפן וואן חילד חוס גערן
העטט מין רעזידה געמאטן זיין האבן גערייטן ערי האלט מלך וואן
אסרל וירט קואוירט אן נאך דרייט מלך טיין

רמד מלך האבן זיין יסרמל וואן געבן דען טעט לוי אפ
מלך פירליג טעטע האט זא מלך וואן גערין האבן
געט ווילן זא קיין חזק מן מלך יסרמל הבן האט

רמה זיין פנהדלין זיין ווארדן געמאטן מלך זא וואן חילד
טיין מין ערי האלט ווער מלך גערן מין רעזידה האט
גמאטן מלך חור דען רוכה געלעטן מלך זא דרייט מלך ער
פון זיך געלעטן זא חילד לויפן

רמו וואן מין טעטע מיט מלך חילד דריין ער האט גרייט
זא האט אן זא מלך גאנצט פער בדעטן מלך חילד וואט
דריין מין דר טעטע גאנצט חילד

רמו מין מיטלער פון יסרמל ער זיין חילד עריר אדר מין עריר
האט גאנצט געבן חילד מלך חילד האט פון חילד
לויפן יחד מן מלך ווייטעט דרייט מין גאנצט אסרל גאנצט חילד
זא ער מיט האט אן דא גנזי יחד קרבנות פער כל יסרמל
גערמאטן חילד געמאטן מלך חילד איר קיין בהא"ק הבן זיין חילד
זיך געהאטן געמאטן זא חילד מלך אן אימאן טוט מין פאר זיין
פערטע פון סקלט

ט **אן** דערץ קיינע"ו אהען נישט פֿרײַד פֿרײַד פֿרײַד פֿרײַד פֿרײַד
טון דער אהדרי מיט מײַן עבן ק דערפֿון איר זיט
מיט נישט אהבן *

יא **אן** זאל נישט שווערן ביים דער ע"ו
יא **אן** זאל נישט עסן דער טרינקן פֿון דיש זעלבן זעלבן דיש
פֿאר מײַן אהנה לױ דער ע"ו געבט מיט גוהרדן *
מיט דער אהנה האבן מוהרדן דערפֿון גיבן דען מיטן פֿון
י"ן נשך *

יב **אן** דערץ קיינע"ו אהבן פֿון דען זעלבן דיש ע"ו דר איט
ברעט מיט ווהרדן לױטלױט פֿטל מיט פֿון האלטן
לױט בידעקט מיט גאלד אהר זאלד אהר זאלטן וואס ע"ו מיט *
מיט אלס מיטן ביהמה *

יג **אן** זאל נישט בהעפֿטן דער מוהרדן מיטן קיינע"ו אהר פֿון
דער ע"ו א"ט מוהרדן געלט מײַן מוהרדן פֿטל *
נישט לױט ברעכן מײַן אהנה פֿון איר לױט הבן *

יד **אן** זאל קיינע"ו אהר זעלבן דיש ע"ו דר איט
ט **אן** זאל נישט לױט הערן פֿון דען זעלבן דר ביהמה זעלבן מיטן
מײַן דיש ע"ו *

טז **קיינע** זאל לױט דערפֿון אהר לױט מױל זיט אן דען אלס זיט
זאל דען דען ע"ו מױל ער טון זיט זעלבסטן נישט דען
טוט דר הייטט דיש תורה אהר *

יז **ע"ו** זאל קיינע"ו אהר פֿרײַד פֿרײַד לױט דען ע"ו דאז הייטט
דיש תורה אהר * דרפֿון לױטן אהר ת מױל אהר
מױל דיש וואו מױל נאך מײַן יודיד פֿרײַד פֿרײַד טוט הייטט ער אהר
ווער אהר פֿרײַד פֿרײַד טוט אהר דר זיט געט לױט לױט הייטט
ער אהר *

יח **אן** זאל דען אהר נישט לױט האבן *
יח **אן** זאל דען אהר נישט אהר זיט אהר אהר טון זיט ער
קוואט מױל זיט לױט אהר טוט דר טרינקן אהר
זעלבסטן מײַן טוט מױל אן קענטט מױל העלפֿן דערץ אן א"ט נישט
העלפֿן *

כ **אן** זאל נישט פֿרײַד אהר פֿרײַד לױט האבן דען אהר *
כא **דר** דר מיט ווהרדן מײַן געלט לױט דען ע"ו דער זאל נישט
זעלבן מײַן זעלבן לױט דען אהר *

כב עו ואל יט פֿר שוואַגין דער דא מיט ווארדן אן גורלעך זיין
דין ע' מיין חוב חוץ דען אפֿה . מווי דא פֿון
פֿעלטני גכאט מוז ווארענס מיט זיין לערן מוז עו אדער מיט מוז
אפֿילו מיין מלכה מוז אן ואל פֿינד האבן דא רטען גלייך וואס
דסעיקאן אנדרי עפֿירט זיין מוז עו שוין גלייך קיין ע' מיט מיט
אלו ווי דוד האלך ע' אך גאנצט האט דא גאט דיין פֿינד האב
אך אך פֿינד *

כג אן דאך מיט טרייבן אן חונד פֿלייט מיין בלעב וואו מיט
מיט מוז גין טוט דא מיט דא עכו'ס האבן פֿר דין
זיך אפֿה מיט גיגראבן און האבן עו מווי גפֿילט איט טינט
אדער געסטן איט מליך האנט פֿארבן דא עכאג מיט מיט מיט
מווי גאנץ *

כד אן דאך זיך איט דא עכו'ס מיט אפֿהתן זיין
אן דאך קיין חן געבן זיין דא עכו'ס דא הייטט אן ואל
מיט וואו וויט מיין טינד עכו'ס מיט דא מוז ואל אך
מיט זיבן קיין אעטע פֿון אייז אעטעס מוז אפֿטן גפֿילט טוט *

כו אן ואל מיט גין אן חוקה עכו'ס דא הייטט איט ואל מיט
גין מיין וואל מלכטיק וויט זיך געבן אדער געסטן
וואו זינד ביהם זיין וואו איט זיך דא פֿון פֿערן *

כז אן ואל זיך מיט קדמלין חוץ מיין אפֿה וויט דא עכו'ס
פֿר דין וואו האבן *

כח אך ואל אן זיך מיט דא האט מוז ריפֿן און קאלאמבן
חוץ מיין אפֿה וויט דא עכו'ס פֿר דא גסטן הבין *

כט איט ואל זיך מיט פֿר אידן אפֿהתן זיין אט דא זען זען
עטו אך דען מוז זיך אדער זיבן . מווי זיבן זיך באלן לויט
דורח גלייך אדער *

ל אד ואל איט זיך מיט פֿר אידן אפֿהתן זיין איט דא וואס
אדער מיט דא דא דא אדער . ביים דא לויט
אדער מיט מיט דא איינז מוז גאט בפֿילן האט אן ואל זיך איט
זיך אפֿהתן זיין אנדרי דא דא דא גאט מוז עו קיין חסוד זיין
איט זיך אפֿהתן זיין *

לא אן ואל מיט גאטט גאטן ברוך הוא וברוך שמו פֿאר
זיכטן *

לב

ואל כ"ט ד"א סאה וואו גאט ב"ה דער א"י געשען
ווערט אך הי"י גי פערסן מו"ט מעקין * אך וואו
אן כ"ט טולין מדר בדי אדרס'ס לז טטומן *

לג

אן דארף קיין דין פלובן *
אן וואו כ"ט ווידר טפעניגן ווידר דען בית דין הגדול דאן
זיין געווען ד"א סנהדרין ד"א ח"ן בית האקדס געשטן זיין
ד"א עיקר אלוה האט כוהן געווען פֿר ד"ן וואו ח"ן לארן
ווידר טפעניגט האט מוז מדרשט געלערנט אלס ד"א סנהדרין וואו
האט אן ח"ס אה"ה געווען * מבר ד"א אלוה ח"ס היגונדרט
אך כוהן אלס ח"סלעכר ח"י סולדין לז פֿלאגין וואו חונדרי פֿאר
חכמים מונט געלערנט האבן וואו אך ד"א חכמים מוז הייבן
רבינן ד"א ח"ן חונדרי דורא זיין *

לד

אן דער ח"ן חכ"ס וואו כ"ט פֿסקין וואו ער סיכור
ח"ס * מוז ווער ח"ן גרוסער לארן ח"י אלס יך מוז
זי"ט סוואך ח"י זיין לימוד זיין * דער דרך אך כ"ט לערנן א"י זי"ט
האל ד"ס וואו ער סיכור ח"י : דען זיין לערנן הייסט וואו פֿיל אלס
וואו ער פֿסקן געלט * ח"ן ד"ן לאו ח"ס אך פֿר באטן ווילן
ד"ו בה"א ק געטענן ח"יט אלס ח"י סיכור האט כ"ט גערעכט ח"ן
ב"ה האקדס זיין *

לו

אן דארף כ"ט געלן לז ח"י ד"ן ח"יכר דער קיין חכ"ס ח"יט
ח"ן ד"ר תורה ח"יכר ער טוין ח"ן מדרס חכמה ח"י
גרונט בריה ח"יט * מוז ד"א געלב גי ד"א ד"א העלפֿן ד"ר לז אלס
אן ח"ן זאלן געלן שו"ט ח"י זיין עוכט גר גרויס דארט ח"י חב לז
לערנן וואו בע"ה היגונדרט ח"ן חונדרי דורא געליכט מוז קיין
מדרס לארן כ"ט מער לז קיין רבנות גלחמא קאן * זוגערן וואו
ח"ן רבנות לידג ח"י ווירט אלס דורך געלט מוז דורך רעקוואדיראן
ח"י גנומן מוז ווערן אעכט רבינן ד"א גאר בע"ה ווייגן ח"ן ד"ר
תורה קענן * אך בין וואו פֿיל לז גרייט ח"ן ד"ר יך שטרעמלען
אבר דען מולט באד לז ער ח"יכר אלס ח"ן ח"סלעכר יך פֿערין
וואו קיין דעשה לז ח"ן וואו יך לז געבן :

לז

דער ד"ן וואו קיין סוחד נעמין ח"יכר ער טוין וועלט גידעגן
ח"י וואו רעכט אספֿטן *

לח

אן ד"ן וואו קינסן ח"ס רעכט טוין ח"ן ד"ן * אך כ"ט אענה
ד"ן לז זיין ד"ו הייסט ער וועלט ד"א פֿרטייחאן און חכמים
לח

צוה לא עבד זמא מור פסק חוץ געבן מוס :

ל דין וזקין עולה מן הסעס סחן לו חין גר חריתס
 חדר חלונת : דין תורה חסס דרוס חסר : חסר
 חסר חן חסר חסר חן חסר חסר חסר חסר חסר
 חסר חסר חסר חסר חסר חסר חסר חסר חסר
 חסר חסר חסר חסר חסר חסר חסר חסר חסר

אמר דעם דין קין עולה שם טוב סוף חיינו חיו וצדק
 חוטא וזו ער חסד דרך דעבט ועבן חסד חסד חסד
 דעבט חסד

כ"א דער דין וואו ידוויט פערטן פון ביין אענטשן חדר
וואלטן וואו מ'זאגט און פארעכט אעבן וואו
רעכט האט. דאן האט מען דען געפערט דין ביין מ'זאגט
דער ביין וואו קוקט מען פארן.

מב דר דין דרך ניט לז הערן פון מיין פערטיג וואן דר חנדר
ניט דר ביא מיטט *

מזל ער זיך גיט ארבעס אין איבער זיין ענין ארבעס
וואס דר עומט דעכט האט אז עס איז דעכט נאכא.

כד
הר דין דמלך מין מוסר מדר זונטק פון בריה ניש
אעדר כבוד מן מלך מין מוסר פון מוסר * דע דא
ער מוט העכטן דען אנדרן זיין דאז טענה פון
מערדן אלס ער קען דאס העכט רעכט און רידן *

מה דב דין דרך קיינא בטורדין געלט דורך מיין זיין חורב
טאן דא זיין געב מיין גרוסער פיינד בריה ווייל מיין נפשו
און געלט גב דאן געבן דא טוט ווייטליך קיין פאלא זיגנס וואס
דרך ער דורך גיט חורף מיין מליכט געלט בטורדין *
מר און וואס גיט פאלא זיגנס וואס :

עז דרך קין פריינד מיט גיין זאגן אונז ווייט דאס
פריינד טעם זיין זאל האבן אונזר חכמים בטיידן
אונז אונטריבן :

מח אך דרך קצין בעל עבירה גיט ליינכים ואין אונס ווער אין
בעל עבירה הייטט הבן אך אונזלי חכמים אן גסרובן *
ממ אן דרך גיט טווערן אונס אנטט דו בטמיט אין פיר ער

ל"א * ד: ערשטיגער שווערסט אויף זיין גוויסטה נך אלץ
עו נישט אדואה איז * (אמאל אויף טטיגן שווערסט ער עו איז גאנץ *
דו אנדער

אין פערט אדך נישט שוין * בעו"ה וויאזוי אפערט מיר דר עולם דען לא
טובד : ער מוסט מוואגן און און עבירה מויב פערט גלייך ווירט
גיבט אלע וויאזוי מירן מנדערד לאז מירן דר תורה מירט : ער קאן וואן
אלע פיל ליט ניקטן ווישן אלע דר מירן עבירה וואו ווין * דרום וואו
אין מיטליכער וויטערט דראן גווארנט ווין מירט נאך שוין :

נא אן אלע נישט גלוסטן וואו ער בייט ווין חבד : ער האט מירט
ער מירן גלייך געלט וויל דר פאר געבן *

נא אן אלע נישט גלוסטן אפילו אין הלל'ן מירט און געבן וואס
וואס חבד'ן נא געפירט מירט : דען מירט באלד אלע ער מיר
לויט דרום וואס פארט ברענגט ער און אלע ער ווין חבד דרום
בעטן טוט ער אלע חבד'ער קויפן מירט טויטן מירט וואו מירט
מירט וואו גר נישט מירט דא עבירה קאנט מירט מירט ווילן ער
מירט דא עסערד'ה דבר'ה טויטן טוט * אלע דר דרום וואס ווארט
בעו"ה געטוירט אלע דר עבירה אן אלע ער באלד פאר קין עבירה
דרום טוט מירט ער ער מירטן אלע דר עולם וואו ווין פאר דר גרויס
עבירה היטן וועלד'ה דאך גר ליכט לו האלטן מירט :

נא אן וואס נישט פאר נאך ווין חבד * דא היינט ער האט בייט און
היינט חבד געלט מירט דא געלט ווארט מירט ער וועלט ער
וועלן היט געוואלט האלטן מירט געלטן מירט האנד דאמירט לו
ברייכ'ן דער היט ער ער בייטן טוט :

נא אן וואו קין גלייך שוין דא היינט ער נאכט היט געוואלט
פון ווין חבד האנד מירט מירט ווין היט געלט מירט
היט מוועק :

ס אן דאך נישט זינדא געזינדא מירט עבירה לענד'ר מירט האלטן
אלע מירט ליט מירט : וואו מירט מירטן בייט דא מירט
עסער דר פון געטריבן האבן :

סא אן אלע קיינעק מוסר רעכט שוין היט פאלט געוויכט
מירט מירטן :

סב אן דאך מירט נישט מירט האלטן פאלט געוויכט מירט
אמירט מירט ער מירט ניקטן דער היט וועק וועקן מירט
אמירטן טוט *

סג אן דאך קיינעק קין מוסר רעכט שוין היט קויפן מירט פאר
קויפן דא היינט ער וועלט וועלן לו טייער פאר קויפן
מירט לו וואס פיל מירט קויפן מירט ווין חבד פאר טייער ער מירט
חבד'ן

החיות האבן גסטעלט וויא פיל אלז אדעג געווען

סר אן דערין נישט אסאך געבן ווען דא הייסט ווען מירכר נעבן ווען
הער מין קרעט האט עס אד ווען מין פאלד מיר האט
אזא האט גלייכעס וויא הייסט מיליבן ווען געבן ווען סוף
שטודע זיבן ווייטער רוקן דער הייסט ער מין גרעסער סטירק קע
דקווען סוף געמיינע לערנען מוכרי חכמים מך מלוקייר ואלו ווען
הער מין ווען מירלעסטן ווען ער ווייסט אלז ווען חכר קוקן אסאך
דרייב מייט מיר גרעסטן מליך האנד דער גלייכן אלס מייכר דען
אנדערן אסאך ווערן וועק נעמען סוף דערירכ מייט מך עבירע
גורכע עבירע אלס מירכר מוץ ווען מירכר ביי רידן סוף אלז גרוס
הילף האט ביי מיר מווארד דרייב קווען סוף אלז דא עבירע
הילף האט מייט ביקאנד אלס גמיר גרוס מייט מלייט ביי מווארד
ימוריק וויא מוץ דען אעכטן קווען העלפט אלס ניקט ביי ער
שטארבן סוף דא ווערט ערסט דא עבירע ווען ער האט אסאך דוקן
גסטן האט ער געבן

סה אן דערין קיין געלט וועק לייען מוץ ריכטיג ער וויא דא ער
אמאט מין הייזר וויא מוכרי חכמים במידען האבן
ביי דען אלז ווער געבן אסאך וויא דערעלעס בערע וויא ער
גרייכע דא עבירע האטן סוף פיל וויא אסאך מוץ מייטען
דערו מווארד מך מווארד מייט מייט ווער מוץ ריכטיג לייען
סוף אלס ער נישט תחית העל קווען סוף ווער נישט
אמאן דא מייט הייסט ער עבירע גורכע עבירע אלס הייסט מין
מייטקע דען מייטליכר ייזר דא נאכ מין ווער נישט גלויבט וויא
מוכרי חכמים גערייבן האבן הייסט מין און דאס ווערן ווער
דא האנדל אדא וועקט לייען ווער נאכ ווערן אלז מייט מייט רב
אדא ווערט מין רעכטן אדא ווער ווער ערסטן געבן ווער ווער
מיר האט מין

ס אן אלז נישט מווי לערנען ווען ערסט מוץ ריכטיג דען
דא מווי לערנען האט מווי דען ערסט מווי וויא דען
ווערנען דא לייען סוף

סו אן דערין מך נישט בעליבן ווען גלויבן ווערנען האט
אדא ריכטיג געבן ווער דא ווערן ווער נישט דא
ביי מין ערסט מך געבן מך קיין ערסט דא ביי מין מך נישט
מין ערסט געבן דען ווער נאכ מין האנד דא ביי מין ווער
מך

אך איט דין עונש גיטטראפֿט וואו זיך אויבן גיטטירבאדאבן
סח זיך זאלן זיך נישט פֿירן לזקה נאָעבן דען עני דרענ
 נישט האט נאך פֿיל ווייניג וואס זיי מרא פֿריינד
 זינן אונד ער מוזט מיין בעל כֿולת אלס ער זיין פֿריינד קענט יום
 העלפֿן מוז אונטער לייבן . דער הענטשט זאל נישט גרענקן וואו זיך
 פֿיל וועק גיב פֿון אייניגן העכט ער אב קואן פֿון געלט . די תורה
 טרייבט יום בשׂידלך וואו דאס דען עני גיבסט ווייט דך גיט
 בענטשטן אונד נאך הערר זענען ווער ער זיט גלייבט הייטט ער יום
 פֿופֿער בתוכה אטא חלילה . איין טייל זאגן וואו מיין זאמער
 פֿריינד זי יום קואן טוט וואס זאמערט מיין פֿיר מיין טער אויף מונד
 ער טטייט יום נאך אבטערך אל תהפֿוק . זיין מיין גרוסער טעל
 מונד דא אבד דאס מיט יום מיין און דר תורה . אונד אלס און
 און קיין חזיר עטן מיין נאך נאך מיין און זאג געהער און נאך זאגן
 חלילה חזיר עטן מיין קיין גרוסער עבירה . מיין נאך מיין און *
 אונד און געהער זי זעהן אלס און דען פֿריינד בדרך כבוד גיבט
 פֿערט וואו דא מרא פֿריינד מיין אונד מיין געהערן דאס פֿריינד
 מיין מיין סיפוק טעלן אלס ער בכבוד מיין זיין הויזקאן בלייבן
 אונד זי זענען . דען הכין דאס פֿריינד און חלק מיין זיין לערנן און
 בקמח מיין איט יטטער אונד זבולן און זבולן זאמערט חלק גיט
 האט מיין זיין תורה אלס יטטער זעלבסטן ווילן ער מיין האט
 אפֿפֿיק געזען אונד דא פֿערט קטטעלט אפֿ זי זבולן נאך פֿיר וטטער
 דרוקן געהער דער עווער דען מרא פֿריינד נישט מיין דרישן זיין
 אונד וואו גיטעל בדרך כבוד מיין דאס זיין טיין אלס ער נישט נישט
 זאל האבן זעלבסטן דרוקן זיין חזיר דרוקן זיין טרייבן אונד זיך גר
 אפֿט דרוקן זעלן און זיין *

סט און דרך נישט פֿאדערן מיין חוב פֿון מיין עני וואו זיין ווייט ער
 האט נישט זי זאלן .

ע דרך קיין בעל חוב א טאמאלט מיין אטכונ וועק עניין *
עא און דרך פֿון מיין בעל חוב קיין אטכונ נעמא אונד ער דא איט
 קענט זיין פֿרנסה הבין *

עב און דרך נישט מיין אונדנה מיין אטכונ חטק עניין *
עב און זאל זיך נישט פֿירן זיין חזיר זיין אטכונ ווידר זי זענען
 מיין דער זייט אלס ער נישט דאס אלס וואו זיך מונד
 גיטטירבאדאבן מיין דאס חלילה עטא .

ער אן דרן גיט פארן מין האמה וואס דאס זיבנטי יאר
טאטע מיין איבער דערין דרייבן וואן ער גיט גאסן
טאטע וואס איז אויבן גאסריבן האבן מין דאס האנה
עסע :

עה אן וואס זיבנטי פאר היידן איינען זון וואסן אורא
דאס טאטע העכט דרייבן קואן אלס ער דר נאך גיט
באלאט קענט ווערן :

ער אן דרן קיינען פארן קין אנט בילד נאך ווייבט בילד ז
ע אן וואס גיט זיין חבד זעבן מונחה דעריסן לאסן זון איין
בעל תשובה העכט ער זאגן געדענק טאטע דאס פאר דען
פאר עבירות זעבן העכט אור וואן איינע קענען אור בעל מוסריסן
איזט העכט ער וועלן זאגן וואן דאס פארקיינערטע העכט דעס
גאט גיט זון גאט קטן און איינע ברענגט איינע זון פאר קופן
זאל ער גיט זאגן גאט זון דען דעס ווערט דערמאנען קיינען
אז ער ווייט גאט דער זעלביק קיינען ער גיט און דאס ער גיט
פארמאן זון מין קענען וויאטמאכט איזט דא וואן ער גיט בדיעה
העכט זון קיינען זאלען זאגן האט אונז דאס פאר קין עבירות
אז איזט מין זאגן מין דר תורה :

עה אן דרן גיט פארן מין יתום אור האנה ער וואסן איזט
ווערן אור איזט דאס איזט ער וואסן איזט זאגן דאס
דעסעטאטן און וואסן קיינען האט דאס איזט זאגן דאס
בוסה זאגן מין זאגן דען הקב"ה נעמט זיך איינע אן
עט אן דרן מין זאגן קין מוסרעכט טאגן און אור וועטן
וואס ער איזט מין זאגן האט מין און מין קין
אעכט דרן מוסרעכט טאגן האט דאס תורה מוסרעכט זאגן מין
גאטריבן ביים זאגן איזט דא קין מין נעמט און :

פ אן דרן דען זאגן קין מונחה דעריסן זעבן דאס איזט ער
וואסן מין זאגן ער מין פאר וואסן און און וואסן איזט
דא פאר גאטריבן האבן מין דען זאגן ער :

פא אן דרן קיינען מין זאגן ער זאגן מין זאגן איינע זאגן
זאגן איזט מין זאגן ער פאר איינע ער איזט מין
זאגן ער :

פב אן דרן קין רבילות מין דאס איזט ער האט פאר
איינע זאגן מין זאגן זאגן ער זאגן זאגן זאגן
ווערן

פירר דר היט דר וועקט ער אהן וקלף לויטן היינט חול אהרן
חול לויטן דר היטט וואן ער טקט דאן יענען זאגט וואס זיין טא
ער נישט גאט דאס . וואו גר פיל ווער אן דיה לויט סונקט
לויט דיין אבר דאס גר וועט ער דא וויס גאך . היט מוס
מוטל דר היטט חול ער אן גר וועט ער דא חול וס'ט גאך
וואו אהן וואו איר פער אידן טוט וואס דער פון לויט דיין דאן זיין
האבן טון איר אן ביי דא דאן ער אן אהן וואו קפירט י"ב
זאט זא פער טיידן איר דא וועט גאט :

פ אן דאך קין הענטט נישט אן הערן טונט האבן דאס
הייטט שנה חסן אבר דיה ער דא חול ער אהן וואו
אדרי ביה האקטט חסן אהרן נאך פיל ווער גר חול ער חול
נישט קאן גר וועטט ווערן וואו אהן דא ער דא פער הארן חול
בער . אבר וואו אן וויס גאט וואו אהן חול ער דא חול
דאן אן אהן וואו פיר דא חול :

פ אן דאך קינט אהן וויס . דא חול ער אהן וואו
אן דא חול ער ער ער היט קין חול ער אהן וואו
וואו גר אהן ער וואו אהן וואו אהן וואו אהן וואו אהן
קין ער דא חול ער אהן וואו אהן וואו אהן וואו אהן
אדרי חול ער אהן וואו אהן וואו אהן וואו אהן וואו אהן
אבר נישט חול ער אהן וואו אהן וואו אהן וואו אהן
האבן ער אהן ער אהן וואו אהן וואו אהן וואו אהן

פ אן וואו אהן נישט וואו אהן וואו אהן וואו אהן
אידן וואו אהן ער אהן וואו אהן וואו אהן וואו אהן
אדרי חול ער אהן וואו אהן וואו אהן וואו אהן וואו אהן

פ אן וואו אהן דא חול ער אהן וואו אהן וואו אהן
אן וואו אהן דא חול ער אהן וואו אהן וואו אהן וואו אהן
אדרי חול ער אהן וואו אהן וואו אהן וואו אהן וואו אהן

פ אן דאך נישט פער חול ער אהן וואו אהן וואו אהן
וואו ער נישט חול ער אהן וואו אהן וואו אהן וואו אהן
ביי אהן וואו אהן וואו אהן וואו אהן וואו אהן וואו אהן
לויט ער אהן :

פ אן דאך נישט וואו אהן וואו אהן וואו אהן וואו אהן
וואו אהן וואו אהן וואו אהן וואו אהן וואו אהן וואו אהן
אדרי חול ער אהן וואו אהן וואו אהן וואו אהן וואו אהן

ער וואלט וועלן זיין מוז ביט העלפן * ווערן פון אים אים
העלפן מוז וואלדן ווערן ביי ער זיכט מוז זיך ווערן פארט
קעגן *

פ און דערן ביט האטן מין זיין וואו מין זאך מוז און דערן
געטויש קאן ווערן *

צ און וואו ביט פון אים מוז זיין וואו זיין דער מין מין
פארה ווער מוז ער מילד מוז דא זעבן קאן אעכט *
דער מין וואו ער זיכט זיכט דער מין וואו ער קאן
עו מילד זיין * וואו ער זיכט פון אים דער פון * דא ער פון
לערן מין מוז דער מין וואו מין מין מין מין מין מין
מין מין מין מין מין מין מין מין מין מין מין *
און וואו קאן דער מין *
צ און וואו ביט מין קאן דא היינט ווער מילד ביי מין
צ און וואו מין מין *

צ און דערן ביט פון מין מין מין *
צ און דערן מין ביט פון מין מין מין *
צ און דערן ביט מין מין מין מין מין מין מין מין
מין מין מין מין מין מין מין מין מין *
און מין מין מין מין מין מין מין מין מין *

צ און מין מין מין מין מין מין מין מין מין *
צ און מין מין מין מין מין מין מין מין מין *
און מין מין מין מין מין מין מין מין מין *
צ און מין מין מין מין מין מין מין מין מין *
און מין מין מין מין מין מין מין מין מין *
און מין מין מין מין מין מין מין מין מין *
און מין מין מין מין מין מין מין מין מין *

צ און מין מין מין מין מין מין מין מין מין *
ק און מין מין מין מין מין מין מין מין מין *

ק און מין מין מין מין מין מין מין מין מין *

ק און מין מין מין מין מין מין מין מין מין *

ק און מין מין מין מין מין מין מין מין מין *

קד

ק

קד ואלו הם חמשה עשר ענינין שיש להם שם דא דהער
קומוס פון זיין טועמער ווייב . חרוב ויר טוין דער
פאר דען אלו פון זיין טועמער גערבן האבן לערנן חכמה
חכמים רען פון ווילן עז גיבט טועמער דאס פון זיין פאטערס
ווייב זיט אטל יום מיט דורך גיבט גבולן ווערדן . ווען חבד
זיין טועמער מיט פון פאטערס ווייב . מיט ער עובר חרוב לוויית
מקן . חרוב ווילן דא ביה"ח ווען געטריבן חרוב ער ווער ביים חר
מוס גערטן אטלער העט גאנצט יום מיט זיין ווייב חמס
ער לוויית ק בן חמס וועט ברענגן :

קה

אין זאל ביט חבטע לעקן טעג זיין פֿאָטרט ברודער ווייב

קר

אן: חלום חרשעלעקן טעט זיך גוטס ווייב *

קד

אין אלו יום חמשה עשר סעודת זמן ברודרט וצב .

ק

אן דרף טיט (יין) ביים היין אוסער חוב איר טאכטער •

ק

1. דרך בית לזן ביום חמין ויב. מול חיר: אכט מחבט *

4

אין דער נישט ליגן ביים הויז וועג און איר טאכטער
טאכטער

卷之四

אין דער 2טער טאג איז דאס פארשטענדלעך וואס
אין דער 1טער טאג איז דאס פארשטענדלעך וואס

בן

אין זאלניס ליגן בריח זינען ווייב מיין דאס געהן ביי אים זיך
דאס טוהן זינען *

五

אן דנך נישט איין בודה אדער נאכטען אנדער ערשט דעם
אדער קאסן אויב נאך ער נישט ביז אים טעלען נאך

...

און מיט טעריבן אטעם זיכער * וואו איז זיך
און מערסטן אים איבער דימוסלע זיכער און אונדז

704

חבן * דיוק האבן חך חובני חכמן סר ביסך
הלון לחיה לרדף ליש חן חייק בעט ביה חכמני סליפן

שם

חין ובר: מלכית החכין לו שחן איט בהחנה.

קטן

१३

ק"ז אך ויבר זאלן ניש האבין צו טאן אים בהמה :

ק"ח אן דרך ניש בטליש קין חסה מהב בתובה מול קדושין * מוכרי חבאין לערן ווחן אן ער פארין שום מול מין חסה עכטלך מונה מוט מול דז קהל אדר דיינס ווער נמר כח האט צו זעהן מול אן יום חור רויאן מול עקס טאפין זאל חור חירן מרט :

ק"ט מין חסה מול מיר אן אהניק נדר ווער גסטארכין קין פערטאדן זאל נעמן עז י"ח דאמיר אנט ברודר הלונדר יאבר דרך יום מיר אנט ברודר ניש נעמן וונדערן און מיר חליצה געבין :

קב מין כהן דרך קין חור נעמן צו מיינס ווייב :

קכא אך דרך ער קין ווייב נעמן דיא דא האט גט בקואן :

קכב אך דרך ער קין ווייב נעמן וואו מין חליצה מיט דז מיט ווחן מיינ העט גט בקואן מול מין כהן העטט יום דאך גוואן מיט טמכער דיא דרפון גבארכ ווירט מין חליצה מול יום קין כהן דרך נעמן * מדר וואן זוכטשין מין חסה ווער גלעגן ביים מיינס דז מיט דירכטא מיט צו מין כהן זא מיט דיא טמכער וואס דרפון גבארכ ווירט פסול צו מין כהן :

קכג קין מרט דז מיט מיינס דז ניש קן אהבן גוואן דרך קין בת ישראל נעמן :

קכד מין אדור דרך קין בת ישראל ניש נעמן * אך מין אדורה דרך קין בן ישראל ניש נעמן וואס בון אדור הייטט האבן מוכרי חבאין כטיידן *

קכה מין בת ישראל דרך ניש נעמן פון דר מורה דיא דא הייסן עמון מול אואב חוב זי זיך גליך גליך זיין זענן יום דאך מסור צו חיבא אים יום אלתחתן צו זיין :

קכו מין אן דרך יך ניש מן קליידן נחל צירן יום מין ווייב :

קכז אך מין ווייב זאל יך ניש מן קליידן יום מין אן דען דוכך זאל זיך זאכן קן גרסט גוואל דרוי עכטשין :

קכח אן דרך ניש זאמן ארביע זיין מין אן בהמה אים מין מנדר מין דז מיטט ער וועלט צווייט ערלייח מיינס אים מנדר

מנדר לו טון לחון האבן *

קכט

אן דרן יט לחון דא זכרין פון בהמה חדר חיות
מך עיפית בסתידן חלו דא יט וחלן קעגן חול דין *

קל

חל אן יט גין נאך דא ביי גידנק * ווחן דו דרן חלוא
ביי גידנק טוט האבן *

דא לחון ווחן חלוא דא חרן וואס מילש טוכן זעהן * דען
מוכרי חלוא קיין דו דרן מולחון זיכן לוויס סתמחן דו דר

עבירה דא ער פון לערן מוכרי חלואס מך חלש אן יט ווחן
נאך יין חלוא לכו * דא היסט פער וועלט קונדטורלך

עסן חול טרין חלוא וין הערן גילוסט חול ער קענט פיל דער
ספירן דען דר ווענטס גאנצער עסן חול טרין חלש ער גונד

דא ביי קיין חול גאנצער דאסער פער ועהן יאך חיל חול קנדלך
לו ער נערן: חלש יט וין בוך לו פיהלן פער ווחן לוסט *

קלא

אן דמלן קיין ספירט עסן וואס מוכרי חלואס מך
טרפית ווחן בסידן האבן *

קלב

אן דרן קיין כלה עסן דא היסט חין בהמה חדר
חיה חדר עין וואס פון ויך זעלכערס מוסקטון חיות

אן ווחן קיין חלש אן החיטטן דא חיל ווחן אן חין
גילד פון חין בהמה חדר חיה לעבנדאג היט חב

פניין טוט חיות ער מוסר לו עסן ווחן אן גילך דער נאך טעט
סחטן דו זעלבג ווחן דר פון חיל חיל חב געניטן *

קכד

אן דרן קיין דא חסד עסן דו זיכן גויס חדרן וואס
חין דען הינטערן טיל פון חין בהמה חדר חיה חיות

אן דרן קיין חלש פון חין בהמה חיל סחל חול לין יט
זעסן חלש חיל פון חין חיה חיות ווחן לו עסן *

קלה

אך דמלן אן קיין בלוד פון חין בהמה חדר חיה חדר
עין יט עסן *

חיות יט גאנצער בלוד וואס ווחן אן יט דעכט וויין חול
זאן טוט היסט גא פיל חיל ווחן ער בלוד עסן טעט *

אן יט דעכט וויין חול ווחן טוט גאט דו בלוד חיל דען פליש
יט חיות *

עו גיבט אענלייט בערס חין יטליש מך דא
חין גאנצער האבן דאס קרן חיל דען ווחן זיכן חיל גידעקן

יט חיל דא גרוסע עבירה חיל אן דרן חיל כלה חיל * חול אן
און וויסן דו חלש כלה חיות יט גאנצער חיל חין וויינא חב

געניטן *

אשר יסע ויערדן אלס ער יונג טוט סטערבן עז יבט יוא אעלס
דעסעין דא פיל אהלס כרת חייב זיין מוז לעבן דאך לאנג
אנדרן כרת מיט טייטס זיין כטאה ווערט אב אטניס פון דער
קדושה מלך ער נישט זוכה מירלן קומן וואו יסרמל הין קומן לעולם
הבא . עז יבט אך אמכלי דא דא זאגן אן דארף נישט צו דיר
מיר זאלן . דו מיט מיין גרוסער טענה דען עז און גר דיר זיין
אערד מלך מיין פונדד קאלן עז אסור זאל זיין מוז האט דיר טוט
בוודאי קין אענטס מין עולם מיר זאלן . דרום זאל זיך דער
אענטס נישט זאלן פון יזה"ר פל פיהרן פון עטליכע פעניט וועגן
זיין כטאה מן צו ווערדן .

קדו

אן דרך נישט טחטן דא אסור פון מיין בחאה איט מיט
קיד . מדר דו קינד פאר מונדלר באך דא אסור מיין
מיין טו . מוז ווען אן פאר גלן גייט ווייט דען פאמט פון דר
בהאה זאל דרך אן אך נישט דען פאמט איט דען קיד מין מיין
טו טחטן .

קרה

אן דרך גיט עטין פלייט איט אילך וואו אונזער אנכער
מיין גיקרעט גומרדן . אן דרך מפיל קין הנאה דר
פון האבן מיט ערט טוין נישט עטין טוט . מונדלי חכמים הבין
מוזן אך פאר באטן מלך אן נישט דארף נאך פלייט קין יך וואט
פון אילך מיט נישט דר באך עטין אך וואו אן פאר עטוואס פון
אילך עסט מלך אן דר נאך קין פלייט דרך עטין . מונדלי
פוסקים טרייבן ווער נאך מיין רית תורה מיט זאל ער ווארטן
מויף פלייט זעקט טענה אך נאך סרפין קען וואט ויראני מיט מוז
איכר מיין הלב יאר מלך מיט זאל אן אך זעקט טענה ווארטן .
אן דרך אך נישט קאפין פלייט מלך אילך ביים אנכער
מיט ער טוין עז נישט וויל עסט .

קלט

קז

אן זאל נישט עטין פון מיין בהאה מדר חיה וואט טאה
מיין וויל מיין דר תורה דא פאניק טעטן וויל איך
חבן אך מיין דא אלוט טעה גטריבן האפן .

קטא

אן דרך אך נישט עטין פון עופה טאניק וויל דא
טאניק מין דר תורה אך טעטן .

קמב

אן דרך אך נישט עטין פלייט וואו טאט זיין דו זיין
וואו קויני טופין האבן .

קמו

אך זאל אן נישט עטין פון מלך הנד וויראיר וואו אן
וואסער

ט

החטיר זיבן • דען עולם איזט אך חודע צו זיין אלץ אן חוג
נאך וואס מוכר דיא אהרין פֿון דיא פֿיס אך מיט ווענד ג
אך מיין דיא פֿילם פֿערדין אלץ דען טומל פֿון דיא פֿיס בֿיט ביים
קופֿן זיבן קליי וויכער גן טטוק דרמן בהעסט אלץ אן חוג
דך נאך רעכט כֿיך וואסן איזט גר מיין גרוסר איסור •
אן דרן אך נישט עטין פֿון דיא ווערדיג וואס אלץ דך
ענד זיבן •

קמה
אן דרל'כט עסן דאס ווערד וואג מיין אומסט מינס
פך דאס ווערד פון מילד העד ויכד'ה קרוט רובין
מאלטס מרביין ליבן * אן וואג קרוט מיין זיכט האבן מיין דען
קרוט מאלטס מרביין מיין זיכט מאלטס מרביין מיין זיכט
מאלטס מרביין מיין זיכט מאלטס מרביין מיין זיכט
פך וואגן דער קוועסטן מילד פלייטן קאכן טוט מאלטס מרביין
ערסט מיין שטיין מאלטס מרביין וועק ווערד וואג מיין אומסט
ווערד זי זיין ווייז קליינע גרינליך דרייבן * מיין עסן זיין גר פיל
קליינע ווערד זי מאלטס מרביין עסן עסן עסן עסן עסן
ברייבן טוט מאלטס מרביין מיין אומסט מאלטס מרביין מיין אומסט
טוט זי זיין מאלטס מרביין

קמו אן זאל ניט עטין היימטערעקן וואס טוט זיין איה דא
 טאכס און דר תורה טעטן , אך קיינע שולין וואס
 פליהן טוואן אלע נעמאך פליגן אוקין ביין וועטן אדער דר גלייכן *
קמו אן זאל ניט עטין פון חיל ווידאוונג וואס פון איינס אדער
 שטויב נאר גאנצן ווירד , דו זינט אך גאנצט
 אילונן וואו און אלע הער דער פירנד זיין אך און ריי היינט
 גערטטן אלע אן זיט זאל עטין צוויי זיין נאר אדער ווייניג
 ביין אן זיט וואס בייכט צו ערסטן אלע קייני און דריין זיין ,
 אך האט אן פון קייני געווארן אלע וועלטי נוס אך מינה ווענדן
 אילונן זיין דא האט האמון הגדול אביד דקס פירנפארט
 גאנצט אלע אן דאך קייני עטין אנדערין און צו ערסטן און
 גאנצט ווענדן אלע אן זיט זאל קענן דארויף האט אן גרוס
 חכט לו האבין אייט דען עסק פון אילונן דען דא איינפארט אלע פיל
 גרעסיר אלע פון חזיר *

קבר און זאל קיין ערלה עטין דז מיטט דאס ערשטע דרייַס
יאר זאל און חייב בויען פֿאַרן טוט מדר ער נאכט מיט פֿון
חייב

אין ארש חזק אול טעלט אים מוץ מין אנדר ארש דא דרך ער
דיא פירוד דא דרוץ ווקט דא ערסט דריי יאר ניט נטין
קמט אן ואל ניט זעמין ערליי תבואה דא מין נאך
פיר באטן מין מלך יסרל . מבר מין מונורי לערד
אייט אך מסור מלך אן ניט דרך פולן ערליי תבואה מוץ
אונדער אול ער געבט מין לויג פון מין בירן בוים אול
טעקט ער מין מין עסיל בוים מדר ווקט מין מליהנד ערליי
אויסן מיטט מסור .

קב אך דרך אן ניט זעמין ערליי תבואה מין מין וויין
גמרטן . אן דא רה מייט דא נאך מין מלך יסרל מסור .
מבר מונורי תבואה קבן ער מין מונורי לערד אך גאמרט .
קג אן ואל ניט נטין דא ערליי תבואה אול
דען וויין וואט מין מין גארטן וער געט גארטן מין מלך
יסרל מול מין מונורי לערד זיין ערליי דעויל מין דא פסק
מייב ער מסור מדר א דא מייט .

קד אן דרך קין טעטן אן טרליין דא מיטט ואל מול לייט
אונטער מונורי געטון דא גליך געטט מייב אך מסור .
אן און גאמרט זיין מין מסור זיין קיינירטה טיייר מול אן
גרוסה מוץ זיבט און געבן מול מין גרויסן היל געבן דא אן
קין טעטן טראגן טוט . דען דא מייט מין גר גרויס .

קה אן דרך קין אומלכה טאן איט לויט ער לייט אייניק פון
בהמה אול מין ערד איט מין קמט . דא ער בייט
מין אך לו ער מייבן ביי ווילן מין יסרל פארהין מייב מוץ
פארהין וועגן אול ערד מול קמט ביי מונורי געטט זיין דא
איט ער מייט בייט געטון ואל דען דא מייט מין גר גרויס .

קי אן דרך קין אומלכה מן טבת טאן . ניט מלין מול איר
דערפון קין אומלכה טאן מעלו לו הייטן מייבן דא קין
טבת מליטן טוט מין אומלכה פאטן דערפון אן אך ניט . דא
דייט פון טבת זיין גר לו פאטן בייבן דא מין גאסר יהודי וויל
זיין בערד דא גאמרט לייט מין יסרל ואל פאטן לערין מין
מפיר א טבת דא דייט פון טבת דען ער געטן בעויל גרויס
חילול טבת איט דא עטן וואן אן דא מול דען טאליט מוילן
מרוינעט . אך איט דא אומפילן פאטן לויט דא טבת פרא
מול לייט מן לייט מול איט נאכט לייט וואן גאר גרויס חילול

טבת

פֶּנֶת וְסִכְסִיךְ אִיט : דְּרוֹק וַיִּכֵּן אִיר בְּעוֹלָה אֶחָד מִן
אֲלֹהֵי דִן עוֹסְטִיט וּמֵן אִיר בְּמֵר חֵין אֶחָד רַעֲכֵט סִבֵּת אַנְעִסְטֵן
הַטֵּן וְהַטֵּן אִיר מֵינְגֵּלִיט וְעַדֵּן :

קנה

אֵן דִּרְךְ מֵן סִבֵּת כִּיט גֵּין מֵנֵן דֵּן תַּחֲסֵק דִּן חִיט לִחִיט
בְּוִינֵט מֵלֵן חִיט מֵנֵן וּמֵן אֵן מֵיין עִירֵכֵט לֵגֵן סוֹט דִּרְךְ
מֵן עֵין דֵּן עִירֵכֵט מֵן בְּמֵר לִחִיט בְּוִינֵט מֵלֵן גֵּין : אֶבֶר בְּעוֹלָה
וּיֵט שֶׁ מֵן יִסְבֵּיט לִגֵּין מֵט : אִיט כֵּעַן עִירֵכֵט עֵי חִיט קִינֵר
קִין דִּן וּיֵט מֵן דֵּן עִירֵכֵט וְהָ לֵגֵן מֵנֵן וּמֵט עַל כֵּעַן : וְהָ לִדֵּר
וּיֵט פֶּלֶס עֵי וַיִּן מֵנֵן : מֵךְ וְעֵי אַנְעִסִי תַּחֲסֵק סִבֵּת מֵלֵן
דֵּן לִחֵד אַנְר מֵט חֵין מֵטֵה מֵךְ מֵטֵט אֶנְדֵּר הָלֵבן פִּטֵּה : אֵן
קִין יֵךְ כִּיט מֵב לִפְרֵבן חִיט מֵלֵן דֵּן מֵט מֵיין תַּחֲסֵק סִבֵּת כֵּמֵךְ
אַנְעִסִי : דֵּן דִּיט דִּינֵט מֵן תַּחֲסֵק וַיִּכֵּן גֵּרֵב לִחֵין אַנְעִסִי
פֶּרֶסִיר וַיִּכֵּן אַנְרֵטִין אִיט לִפְסֵט הִיִּיר וּמֵט פֶּלֶס חִיכֵר וַיִּךְ כֵּעַן
סוֹט : מֵדֵר וְנִסְטֵן אֶנְדֵּרִי וְהָלֵבן וּמֵט מֵיין חִיט מֵיין חִיט וּיֵט
מֵן אֶנְדֵּרִיט מֵיין חִיט : דְּרוֹק וְהָלֵבן וַיִּךְ דִּיט יִסְבֵּיט לִיט וְהָלֵב
אִיט חִיכֵר רֵב בִּפְרֵחֵן וּיֵט חִיט וַיִּךְ וְהָלֵבן וַיִּךְ וְהָ לִדֵּר וּמֵט קִין
לֵב חִיט אִיט חֵין רַעֲכֵט לִדֵּר וַיִּךְ לֵב בִּפְרֵחֵן מֵט כִּיט פֶּרֶסִיר לִחֵין
וְהָ לִיט עַי מֵלֵן יִסְבֵּיט רֵבִיט גִּבֵּט מֵן הִיטֵט מֵיטֵלֵבן רֵבִי דֵּר
גֵּיִךְ וַיִּן מֵן קִין סוֹרֵה פֶּרֶסִיר קִין אַנְרֵטִיט :

קנו

אֵן דִּרְךְ קִין אֶלְמֵה סֵחֵן מֵן דִּיט עִרְסִיט מֵטֵן פִּטֵּה :

קנו

אֵן דִּרְךְ קִין אֶלְמֵה סֵחֵן מֵן דִּיט הִינְטֵרִיט מֵטֵן פִּטֵּה :

קנה

אֵן דִּרְךְ קִין אֶלְמֵה סֵחֵן מֵן סִבֵּת :

קנט

אֵן דִּרְךְ קִין אֶלְמֵה מֵטֵן מֵן כִּיט הִטֵּה :

קס

אֵן דִּרְךְ קִין אֶלְמֵה מֵטֵן מֵן וַיִּכֵּן בִּיטֵר :

קסא

אֵן דִּרְךְ קִין וַיִּכֵּטֵן מֵטֵן בְּמֵר מֵרֵקֵן מֵן וַיִּכֵּן בִּיטֵר :

קסב

אֵן דִּרְךְ קִין אֶלְמֵה מֵטֵן דִּיט אַנְרֵטִיט מֵטֵן מֵטֵה :

קסג

אֵן דִּרְךְ קִין אֶלְמֵה מֵטֵן דִּיט אֶנְדֵּרִיט מֵטֵן מֵטֵה :

קסד

קסד

אן דרן נישט עסן האָן אן ערש פּעס נאָך אַיטאָן דאָ
אין אן התורה חבר מפורסם האָבן גור געווען
אז נאָך פֿער זעהן מויער פֿער אַיטאָן טון אַסור מיט .
אן דרן אַרדן האָן עסן אן עסן .

קסה

אן דרן אַרדן האָן עסן אן עסן .
אזאָן דרוכט מיט .

קסו

עז אַלס מערן גענוג האָן אן אונזר רטות אונזער
אן אַלס מערן גענוג האָן אן אונזר רטות אונזער .

קסז

אן דרן אַלס מערן גענוג האָן אן אונזר רטות אונזער .

קסח

אן דרן מיט עסן פֿאַן דר נייאָתבואה בידרעגלנד
טאָן מיט פֿער בייאָ מיט .

קסט

אן דרן אן מיט געברענגט נייאָתבואה
טאָן מיט פֿער בייאָ מיט .
אן דרן אן מיט געברענגט נייאָתבואה
טאָן מיט פֿער בייאָ מיט .

קע

אן דרן אן מיט געברענגט נייאָתבואה
טאָן מיט פֿער בייאָ מיט .

קעא

אן דרן אן מיט געברענגט נייאָתבואה
טאָן מיט פֿער בייאָ מיט .

קעב

אן דרן אן מיט געברענגט נייאָתבואה
טאָן מיט פֿער בייאָ מיט .

קעג

אן דרן אן מיט געברענגט נייאָתבואה
טאָן מיט פֿער בייאָ מיט .
אן דרן אן מיט געברענגט נייאָתבואה
טאָן מיט פֿער בייאָ מיט .
אן דרן אן מיט געברענגט נייאָתבואה
טאָן מיט פֿער בייאָ מיט .
אן דרן אן מיט געברענגט נייאָתבואה
טאָן מיט פֿער בייאָ מיט .

קעד

אן דרן אן מיט געברענגט נייאָתבואה
טאָן מיט פֿער בייאָ מיט .
אן דרן אן מיט געברענגט נייאָתבואה
טאָן מיט פֿער בייאָ מיט .
אן דרן אן מיט געברענגט נייאָתבואה
טאָן מיט פֿער בייאָ מיט .
אן דרן אן מיט געברענגט נייאָתבואה
טאָן מיט פֿער בייאָ מיט .

קעה

קע און וואל נישט טאן ביטונ וואס דא היינט וועט חוב דאז
מיט דא ברענגן מיין שווערן מיין דען קבר איט חיר
ביטונ חוב מיכר פלעגט וואס ער וויל וואל דען שווערן חוב דא
שווערן גיבט מיין חק תשובה *

קע און וואל נישט טאן ביטונ וואס דא היינט וועט חוב דאז
מיט דא ברענגן מיין שווערן מיין דען קבר איט חיר
דאס מיין וואל חוב אכט דא ברענגן מיין חוב דא ברענגן מיין
און דאס מיין נישט גען פלעגט מיין יך וואס ער גערן
אכט מיין נישט דען אכט דא דא היינט חוב :

קע און וואל נישט גען פלעגט מיין יך וואס ער גערן
היינט דענק :

קע און וואל נישט גען פלעגט מיין יך וואס ער גערן
עו ווען נישט דא טאן פלעגט חוב בלייבן מיכר נישט מיין
ביה הקברות דא איט דא אהרן וואלן מיין קווען מיין חלוק
חוב וואל מיין נישט טאן וואס ער גערן נישט וואס *

קפ און וואל נישט טאן וואס ער גערן נישט וואס
מיין וואל נישט טאן וואס ער גערן נישט וואס
הבין און מיין נישט טאן וואס ער גערן נישט וואס
פאר חוב מיין נישט טאן וואס ער גערן נישט וואס :

קפ און וואל נישט טאן וואס ער גערן נישט וואס
חבר דא מיט נישט טאן וואס ער גערן נישט וואס
וואלן נישט טאן וואס ער גערן נישט וואס
חבר נישט טאן וואס ער גערן נישט וואס
זיין דא מיט נישט טאן וואס ער גערן נישט וואס
חבר נישט טאן וואס ער גערן נישט וואס :

קפ און דא נישט טאן וואס ער גערן נישט וואס
טאן נישט טאן וואס ער גערן נישט וואס
קאדער ברענגן מיין חוב נישט *

קפ און וואל נישט טאן וואס ער גערן נישט וואס
דא פון קואן טאן : דא מיט מיין דאס ערליך אכט *
דא ערמיט מיט נישט טאן וואס ער גערן נישט וואס
חבר מיט נישט טאן וואס ער גערן נישט וואס
טאן נישט טאן וואס ער גערן נישט וואס
אכט

אענטש איין עבירה טוט אלדער קיינמאל דר עוההאט טוט ער
למד חזק להכעיס דג דרטי מיט וואן מין גרוסר חסיד מדר
למד חזק ודורסן מיט חזק טוט מין יך אלס דר עולק איינט ער
למד מין עבירה מוב ער טוט קין עבירה מיט הייטט ער דרך
חלל העק רען מין נחליכר אענטש און יך מער פאר נעהן
אלס מין מדר *

קפד

אן דרך קיינס טערמין אן ליב מדר געלט וואן ער די
עבירה מיכר זיין דמק החט גטמן דמו מיט ער ווער
גיט דר לו גוטמן דן מין מיט היט ד תורה נפטרות:

קכה

אן דרך כס זיין חכר טלמין * מול פך דען ווילן
דיה טעהרין זיין געווען חול המבן מיכר למין
מקור טלמין היט אן ניט גערר גדרעט טלמין אלואן מיסלוק
ערטמן געלט החט ווא פילטלוק ער מיט טערין *

קכו

אן גאל יך ניט ער ברואן מיכר דען געלפן דר איינס
מכר ימין טוט מיס ווייט לו זיין זא וואו נעהן חול
אן דען כאך געלטו בערמין וואל מוב ער גליך דען כאך יעניס

קכז

אן דרך ניט וועקנעמין מין אוסר עון פיל דר דא זינט
מין מיר עסט מיכר מירה יונגן מדר מול מיער וויח
איר מובן מין דיה מלית טמה הבין גערובן *

קכח

אן זאל ניט פך געטן דו מעטה עון עולק וואס ער
גטמן החט איט מענדי עלטמן וויח זא מוין געגין
זיין מוין גלרים *

קכט

אן דרך יך ניט למין דיה פחות עון קאס אכטערין
דו זיין דיה האק עון קיפ דיה דא וועקמן מיכר
דען מאה * אעפלייט דיה ברקן טרמין עלעגן יך למין דיה
המל וועק נעמן ווען מלכותו הבין חול אן זא דיה פחות ניט
וועק טערין טוט *

קצ

אן דרך יך ניט דיה פחות עון באחד וועק טערין *
בעל הדיח דור עבירה זיין פיל אייט ניט נזהר זא למין
יך טערין וואו גמל קין פיה מוין חול מל פילן פחות למין זא
יך חב טערין * מך טיל ליט למין יך גלן קליין טערין וואס
חולט ער וואו וויינטטס לוייט פך ברדיט טערין בלייבן : מוין
דו וויינטט גהער יך קיינאענטש איט טאר אעסיר למין ברכין
ווערין

הכדור והיין שערל דא צומא צירט מיין בוקס און און
 ספר חסידים טעט אים נאך דעם וואס קאן שוין און שרעט
 און דעם אונטן אין פאסן דא יך צוויי פאסן אים מיין שאל
 אעסער האט אונז אים טען * דרום לויט מיין דא צוויי
 פאר פארן * בלעט און אים בלעט דא און אים מיין טעל און
 אונזערע אים און אים מיין שאל אונזער *

כִּיט וואן ער ארבייטן טוט זונדערן וואן ער איז מיין זיין מיין
גארטן פֿרטיג מיין איז דען אב לעזן מוז גיט דר נאך צו מיין מנדל
זיין מן צו פֿען דא דרך ער עטין אנטטן קיט :

קצה

אן דרך קיין בהמה אויל בדרין וואן זיך ארבייטן טוט
וואס פֿון עטין טפֿי: זונדערן זאל זיך לעזן עטין דען
מיין בהמה האט מיין לער מונדיג תורה האט פֿר באטן מִסֵּל
לער פֿון מיין בהמה : פֿען דער מונה מיט אב צו לערנין ווא
אן זיך ערסט היטן זאל מיין אנטטט דען מנדלן קיין לער צו פֿר
מורזחלין *

קצט

עז דרך קיין גרוטה ווידר נעמין דא איזט וואן מיינ
זיין ווייב גט גיבט מוז זיך העסט מיין מנדלן אן גבואן
דמך ער זיך דער נאך קיט ווידר נעמין גלייך נאך דען מנדלן אן
זיין טוט *

ר

מינר וואס אויף טק דע אויף זיין ווייב האט געענן דרך
ער מיר קיין גט געבן צו מיכ *

רא

מך דר איזט גוואלט ביים מינר גלעגן ווער זא ער זיך צו
מינר ווייב האט אויפן נעמין מך קיין גט דמך געבן
צו מיכ :

רב

אן דמך קיט אערר טאן אויף דא מויל מוט אונז גאט
צ"ה גבאטן האט : נאטל מן דמך פֿילן זיין פֿעהר פֿרייז
אויף דר תורה גטריבן מוז ער וואלט פֿינף פֿרט ויל דריין טאן
מדר ער וועלט צווייג כסדרה לולד מן גאט : אויף מיין אמוט דר
איזט סיטן *

רג

מך זאלטן נישט ווינדן פֿון דא מויל דא מונט גאט ב"ה
גבאטן האט :

רד

אן דמך זיך קיט טוירן איזט דען פֿיליגן מיל וואס אטא
ע ה האט גאט : דען מונדיג חכמים האבן גיהט בקבולה
מאט דו הייל גי מיל וואס אטא רבינו גאט האט מיל מיכ פֿר
הנדן מיט :

רה

אן זאל זיך קיט נאך אפֿלין פֿון דען מיל וואס ווא אטא
רבינו ע"ה גאט האט : זא פֿ לקריסריך זאל דאז
גויכט מוזא פֿיל ווא מן דר תורה טטין טוט *

רו

אן זאל קיט אפֿלין זאלט קטורה דו זיין גויסה קרייטריך
געענין ווא זיך מן דר תורה טטענדן מוז אן האט מל טג מן
ביה

בית הקודש קריית צדק דרך אן כיס נתון וחסד אף פֿיל גוויסער
 חוש אין דר תורה שטיט מול כחך אהבך וחסד:
 אן דרך כיס אין אהבך וחסד וזהו ישראל המזון פֿר דין
 גאוט מרביטן *

רח אן דרן ניש קיין ווארעלע חפצן נצטא קיין פאר אונזן דא
 היינט צו טאגן פון חפצן פאר ווארעלען דינה אלצה
 מיטעל האנדעלט מך בויגן וואן גוט ב"ה חוטט מין נצטא אונזער
 צו טיין און וועט ווען אן אלטע ער מין ווארעלע חפצן נצטא מיט
 יארען שונאליידיגקייט וואן ער צווייט דרייט אלטע חפצן נצטא
 גאנצעלע חפצן וועלכע זיך זיין זיין וועלכע ער טוהן מין נצטא
 און ער און מכל זין דא ער זיך דא מין נצטא דא
 און מין נצטא בלייבט און תורה און אלצה און מין חפצן
 חפצן זיין און דען דא נצטא חפצן מין קיינעם חפצן
 ער זיך דא דא דא דא דא דא דא דא דא דא

[illegible]

מין לזר לר' קין וזו טרינקל מלך גוטשטן מנדר גסרענק
חלש וזין דרוסר גאישט מיט א חזק איד החבן מזבן
מין יח אצול עשה גסרוב מלש לזר דין הנוכרס מלך
לזר מיט *

מִן הַדָּרָךְ מִיֵּן כֹּהֵן קִיֵּיִה אֶרְכֵּה וְיִין טְרוֹיִבֵן עֲסִין *
מִן הַדָּרָךְ עַל קִיֵּן קִיֵּיִה טְרוֹיִבֵן טְרוֹיִבֵן עֲסִין *
מִן הַדָּרָךְ עַל דִּיחַ קִיֵּיִה לֹאֵהִיִן פֶּלֶן דִּיחַ וְיִין טְרוֹיִבֵן
כִּט עֲסִין *

מר דרך על דמס' למכל פון וויין טרויבן מיט עסן
 דו דרך ער זיידה המל יך מיט לחון טעגלין צום לחמך
 דו זיידה חתן יך גאון המל
 מר דרך יך מיט זי חתן המל חתן חתן חתן
 פאסט מרד מוסל ווער

ד'י' מר דר' טל פוט אין מין מין שוין חמו מין את דר' מוט

ריח עזרן קין טאמ נישט אין בית המקדש דו איז וועגן
פון דעם טאמ און אלס האט געהייסן ניקער ביו פֿעלן
אויף אים. און מ'פֿילט דאס הונדערט חורב טור בעו"ה דאס י"ה האקט
מאכט מיט וואס מ'זיך און דעם און דעם און דעם און דעם און דעם
אויף. איז ער חייב כהן.

ריט עזרן דאך קין טאמ נישט אין בית המקדש און קראג
האט געזען מ'ין ברוך מיט און מ'ין דו בית המקדש מיט
אין גאנץ דאס האט געהייסן דאס דאס.

רכ און דאך קין ביאכ פֿאלטן אין בית המקדש מדר בית
דעם האבט. דאך און דאס האט דאך נישט וואס און דאך
פֿעלן און דאס וואס דו בית המקדש איז געטאן דאך און קין בויגן
און טעלן.

רכא אלס קין וואס דאס האט מ'ינר דאך קין בוא מיט קין
דאס וואס וואס און בית המקדש דאך און האט דעם
און דאך קין וואס דאס האט מ'ינר דאך קין בוא מיט און
האט דאך קין וואס דאס האט מ'ינר דאך קין בוא מיט און
האט דאך קין וואס דאס האט מ'ינר דאך קין בוא מיט און
און דאך קין וואס דאס האט מ'ינר דאך קין בוא מיט און.

רכב דאס האט דאך קין נישט מ'ינר און דאס האט דאך קין
און דאך קין וואס דאס האט מ'ינר דאך קין בוא מיט און
און דאך קין וואס דאס האט מ'ינר דאך קין בוא מיט און
און דאך קין וואס דאס האט מ'ינר דאך קין בוא מיט און
און דאך קין וואס דאס האט מ'ינר דאך קין בוא מיט און
און דאך קין וואס דאס האט מ'ינר דאך קין בוא מיט און
און דאך קין וואס דאס האט מ'ינר דאך קין בוא מיט און.

רכר און דאך קין וואס דאס האט מ'ינר דאך קין בוא מיט און
און דאך קין וואס דאס האט מ'ינר דאך קין בוא מיט און
און דאך קין וואס דאס האט מ'ינר דאך קין בוא מיט און
און דאך קין וואס דאס האט מ'ינר דאך קין בוא מיט און
און דאך קין וואס דאס האט מ'ינר דאך קין בוא מיט און
און דאך קין וואס דאס האט מ'ינר דאך קין בוא מיט און
און דאך קין וואס דאס האט מ'ינר דאך קין בוא מיט און.

רכה און דאך קין וואס דאס האט מ'ינר דאך קין בוא מיט און
און דאך קין וואס דאס האט מ'ינר דאך קין בוא מיט און
און דאך קין וואס דאס האט מ'ינר דאך קין בוא מיט און
און דאך קין וואס דאס האט מ'ינר דאך קין בוא מיט און
און דאך קין וואס דאס האט מ'ינר דאך קין בוא מיט און
און דאך קין וואס דאס האט מ'ינר דאך קין בוא מיט און
און דאך קין וואס דאס האט מ'ינר דאך קין בוא מיט און.

רכו אן דארף קיין דינשט אדר ארבייט טאן איט מיין בהמה
וואס הייליג איז דא מיין בכור אדר אנדרי קרבנות

אך מענטש בהמה *

רכז אן דרף אך קיין וואל אב טערין פון זאלצי בהמות וואס
היינע זיינן *

רכה אן דרף קיין בכור פון מיין ריינה בהמה ניט און לוי
אנדריין ווייל דאז בהמ"ק איז געשטאנן דאס אן מיס
אויסן אקרייב זיין הינזינדערט חבר וואו אן מיס האטן ביינער מיין
און בקוואן טוט :

רכט אן דרף קיין מענטש בהמה פֿר קויפֿן • ווייל דא בהמ"ק
איז געשטאנן דאס דאס זעלביג לייט דאס דאס מענטש

דאס צו געהערט מיין ירוסל"ם דא פֿלייט געזעט אדר וועק געזעט
צו עטלעכע וועגן זיך געמאלט דאס • און וואו מיין און מיין דאס
צוקוואן דאס אן זיך מעגן עטלעכע מיין ירוסל"ם איבערהאלטן
אן געוואלט דאס • און אויב טון אונזער חכמים דאס דאס געזעט
אן דרף הינזינדערט קיין מענטש פֿון בהמות געבן וואו אדר מיין
געטע עובר געווען און דעמאלט וואו מענטש געזעט • און אויב
מיין דאס אלווא עטלעכע געטעלט דאס אן דאס מענטש זיט
פֿר קויפֿן :

רל אן דרף ניט פֿר ענדערן קיינע קרבנות לאסן פֿר הענט
דיא בהמה אקרייט געווען פֿר מיין קרבן טאמער דרף ער
זיך ניט נעמן פֿר מיין אנדער קרבן • דאס און איז הינזינדערט
אך כוהן וואו איינער העט עובר געווען און מיין בהמה צו מיין קרבן
אקרייט געווען דרף ער זיך צו קיין אנדער קרבן נעמן :

רלא אן דרף אך ניט פֿר וועקסלן קרבנות • לאסן ער דאס
מיין בהמה אקרייט געווען וועלט ער וועלן נעמן מיין

אנדרי בהמה און עטלעכע זאכן דאס בהמה זאל הייליג זיין און
טאמער ער ערשט • דאס און איז הינזינדערט אך כוהן וואו איינער

העטט עובר געווען און דעמאלט מיין בהמה אקרייט געווען צו דעם
אונזער דרף ער זיך ניט פֿר וועקסלן און מיין אנדרי בהמה :

רלב אן דרף ניט פֿר קויפֿן מיין קרקע אדר אונזערן און
הער געלט ווערטן וואס איינער דאס דאס און געזעט *

אונדערן ער אונזער געבן דאס דאס מיין זיין אדר וואו וואו
איר אויבן מיין דאס אלווא עטלעכע געטעלט דאס • אדר וואו איינער
מיין

אין מלך ישראל ואלט היזכרסט אין פֿעלד אחרים זיין איזט ער
זיט חרם * דן דר דין פֿון סדה חרם איזט מין מלך ישראל זיט
זיגנעט זיך דען דו בה"ק טוט שטין *

רלב

מך דרף אן זיט מוז זיין אין פֿעלד מדר זונטטין אין
קרקע מדר געלטן ווערט וואן ערשט אחרים האט געווען
אונדערן מוז ער דווקא דאס בהניס מין זיין ארשט געבן מוז זיך אעפֿן
דך איזט טאן וואס זיך וואלן *

רלד

אן דרף זיט מדר ענטפֿערן אין קנעכט צו זיין הערין
דער גלייך פֿון מין ישראל אעקאלאפֿן מוז מוז חולק
למלך מין מלך ישראל :

רלה

אן דרף זיט מין וואלן פֿר לאפֿן קנעכט זיך איזט
דין לאטל ער וועלט מין פֿר לאפֿן דייטשן מדר
סטערד ווערט געבן *

רלו

אן וואלן זיך ערשט מלך זיין דאס איזט וואן זיין
דיא סטריק וואס מין דר תורה שטין טוט אלז מין
אונדע האבן מוז נאך דער ער דאס זעלבן זיט מלך זיין
מדר מלך זיין *

רלז

מך דרף אן זיט מלך זיין דאס איזט וואן זיין
טוט זיט דאס זיט דאס תורה גלגל דאס איזט מך היזכרסט
זיגנעט וואן מין בהן פֿר האבן זיט דער זיך דערין פֿר
שטין טוט :

רלח

אן דרף זיט זעמין נאך מלך זיין מין כחל מלך דאס
זיט געבן וואן אן מין הורג האט געזיך מלך אן האט
זיט געוואלט ווער מין דר קלאמין האט נאך האט דאס געהאט
סטאט דר פֿון מין קלג געוועט ברענגן * מוז מין מין טאל וואס
זיט אמהלן עטוואס דאסן געהייט מין געהערן דו זיך מלך
זיט וואן אן געוועט זיט מין מלך אלס אן דארטן האט
מין וואלן קלאב געהאט דרף אן מלך מין זעלבן טאל זיט
מלך זיין *

רלט

אן דרף זיט עשין מין בכור וואס מין תם זיט זיט
דאס זיט מין בכור וואס קין און מין
זיך האט *

רמ

אן דרף זיך פֿעלד זיט פֿעלד מלך טיילן אונדערן מוז פֿר
עניס שטין לאזן וואס איז מלך מין דאס מלך עטה
אן געזיך האבן *

[illegible]

אין דער נישט פֿעלדן דין גיין גארטן אב לעזין זונדערן
אזוי אז פֿער עניסן טאן און

[illegible]

רכה אמן דרך נים געדין אב לו טייען תרומה און
 העטרה זייט פֿר דען אבדן געדין לוס ערסטן
 תרומה גדולה פֿר באך העטער ראשון און ווערט נאך איר גלייכ
 מיינן אין דאס אלע עטה געדין אבין :

דוויינגן דיא באויה פאדעשט וואס הענדלסט

צ"ט נחמנ וייגן :

דמו איז זאלן קיין אלץ חיבר מונט געלן נגז יאיר דן ער און
מיין יסודי זיין *

דער ה"ך זאל זיך נישט פֿיל ווייכער נעמען הפין חוטמער
חכמים לערנטס חכמה דרך טר זיך נעמען *

דמה
אך דרך יד דר אלק ביט לו פיל בערד האטין עז זיט
דן וואס ער ביטן האט לו זינה ריט וועגן חול ריט *

דמט
 חך דרך עד יד בית זו עיל גחלס אונ זילבר חין
 גחלולין עז זיח דן וחסט עד בית; החסט זו זיכרה קנעכט
 אונ דיכר אונ בעלי אוחאנה

אן דרך דען איך גיט פֿלוצן דר וואו האט אָן מיט זיך דען
העכסטען דר איבער דיא סטאדערין מיט געוועזן אן האט

אין וואו קיינצפולקס זאגן וואסן אין אירן יסכאל :

מן זמן כיט טלוק אמעקן איט דא זיבן מואד דא דא
האבן געמאכט אין מלך ישראל :

אין זאל גיט אריין לעבן מיין פֿון דיין זיבן מואה *

14

רנד או זאל ניט מן היבן איט סלוק איט דאס לויט מוהלע גאון
מוז מוהלע זאל זיין אן אט מנדלי מוהלע מיט זיין אחויב מן לוי היבן
איט סלוק ווייז איר מויל מן דאס מוהלע עטה גסריבן האבן *
רנה און זאל ניט מן גסריבן האבן מדר לוי פלכטין מן דער
אלמאה מוז אן זאל ניט פלייבן מדר מנטלויפן פלכט דאס
פלייב *

רנו אן דאך קיין יפֿתֿ תומר פֿלכט קלייבן ווייז אן מיין דיכטש
מעכטש פֿלכט קלייבט * דאס מיין געזען ווייז איר מויל מן
דיא מוהלע עטה גסריבן האבן וואן מיינט מן דאס אלמאה מיין ווייז
גלומטש האט זי האט מן זיין אעגן געזען נאך דען מוז ער מליט
גיסטן האט ווייז איר מויל האבן גסריבן *

רנז מן דאך אן ניט איט דאס יפֿתֿ תומר נאך דען מוז ער בייט
מיר געזען מיט מרבייטן ווייז איט מיין דיכטש מעכטש *
רנה איר זאלן זיך ניט פֿלכט מיין מוסקל ברענגן מיין פֿלכטין
פֿלייז מוז זאלן זיך ניקסן פֿלכטן פֿלכט מיין *

רנז אן זאל ניט זיין געזען מיין עיר הערדאס ווייז מן דאס פֿלכט
מיין געזען דאס מיט מיין טעכט מן מן ישראלי דאס דא
העטיט פֿלכטן * געזען האט אן זיין לויטשטן מוז פֿלכט *
רנא מן דאך אן קיין הערדאס האבן פֿלכט דען געלט וואו אן האט
מן געזען מיין מיין מוהלע טעכט זינדלן האט מליט
און פֿלכט ברענגן *

רנב דאס מנהגין זאלן קיין און מוסקל זעבן ברענגן
מז ער טוין דען טוט פֿלכט טולד זאמט ביי אן מיין לויט
געזען האט מוז פֿלכט געזען פֿלכט דאס מנהגין *

רנג מן זאלן זיך קיין און מוסקל ברענגן נאך דאס נאך
ווייז מיט זיין ערדן איט מיר מויל דאס מיין דאס מעטה רעכט
געזען האבן * לאסן אן זיכט מיין לויטשטן דען מנדלן נאך איט
מיין באוסן שווערד מיין מיין זאל אן איט מיין נאך גלייבן אן דען
זעליגן נאך געזען טוט מוז מן ווייז קיינ מן דאס זאל מן
דער נאך געזען זיין מיט דאך לויטשטן לויט מן בילדן מן דאס קיין
מנדלן געזען האט מן ער דאך אן דאך ניט מוסקל ברענגן * מויל
אן טוין זיכט מן ער זיין שווערד נאך מן דאס האט מן ער
מז פֿלכט בילד * פֿלכט מיין מיט מן לויטשטן ווייז אן ניט מן זאל
גלייבן

גלויבן וואו און אויף זיינען שטעט וואו נישט זייערע חזק
זעלבסטן זעהן אדר נאך וואס זיינען קלער געווען האבן
אבר נישט בעו"ה וויא אן אלט גלייך גלויבן שטעטער פאר זיין
לשון הרע און ברענגן שטעט * אונזערע לשון הרע און גלויבן
קאן דיא דרייט העכסטע עבירות אין דר תורה ע"ה אונז חסד
מיט אונז ריכטיג * וויא זיך דר העכסט פאר זעהן געהער פאר דר
אבר עבירה :

רסד

עו דרך נישט דר זעלבס זיין דר זיגנאט גאנצט האט אין
דיני נפשות אין דין זיין * דען ביים דין י נפשות
מיט אן אונזיגלע זעהן וויא אן אלט דער שוץ אונז הייבן
דו לעבן דען זעלבין און ער האט און ער זעלבן אבר גו עהן האט
קאטע נישט אין זכור און דען זעלבין געבן *

רסה

עו דרך נישט דר זעלבס זיין דר מיין אונז יין דיעה און
זכור געבן האט וויכעס זיין דיעה און פאר ענדערן
אונז אונז און אונז געבן *

רסו

אן דאמך נישט ביים דיני נפשות פון איינע צווייגן דאס
אונזער מיט ביים דאס מנהדרין דאס לעבן * קאן גאנצט
אונזערן אונזערן אונז צווייט אונזער זיין *

רסז

דיא מנהדרין דרעין קיינעם אן שבת און יין אונז דאס
לעבן ברענגן *

רסח

אן דרך קיין געלט נעמין איינע זיין לעבן * און שטעקן *

רסט

אן און זיך נישט ער באמאן איינער דען זע * זיין דער מיין
רליחה גאטן האט * אדר זוכטען וואו * ער זיין חסד
דיא חסד אדר פאר אדר זוכטען איין גלייך אבר געהער * העכטע און
אן נישט און ער איז מיין אראר און * נאכערע און * און זכור וויא
אין דאס תורה זיין בלאזאג און געלט האט :

רע

און איינער חסד געבן מיין רליחה העכט * אונז און און
ער הייב מיין גלייך און זיין און און קיין * אונז נעמין און
אין אונז דאס דר פון און זיין :

רעא

און אונז טעט און קיין חסד געבן און דען * קאן ריב וויא און
און ישראל מיין גאנצט האט *

רעב

און האט און זיין קיין חסד נאך קיין * און געבן מיין
און ישראל ער זיין דאס חסד און * פאר זיגנאטעס
און און זיין געבן האט און אונז דריין איש * אדר זיין און
קינד *

רפכ

רפג

רפד

רפה

רפו

רפז

רפח

רפט

רצ

רצא

רצב

רצג

רצד

רצה

רצו

אז יחל בית אדמוני ויהי חוריקים וחס חוק דען בעל
 חוקדט יינן גווענד: יינן כהנים חול לויס *

דיא כהנים דרפין ניט טאן דאז דונסט וואס דיא לויס
 גבין לו פֿר זעהן חול חך דיא לויס זאלן ניט טאן דאז
 דינסט פון דיא כהנים *

דיא כהנים דרפין ניט גין חין בהא"ק איט גרנטי האר
 גבין זיך זין דרייטן טאגאוסט טערין *

חך דרפין זיט ניט גין חין בהא"ק איט לו ריטני קליידר
 עז דארף ניט גין חין כהן חווי דען בהא"ק חין דער
 לויס חולסן האט קרבנות אקריב גווען חדר אונטן
 גאטס דינסט חין בהא"ק גטאן חוויט גווארדן :

חין כהן וואס טאט חוויט דרך קיין דינסט חין בהא"ק
 טאן *

חך חויב זיך דר כהן וואס טאט חוויט טוין טאגל העשי
 גוטטן דרך ער דאך באך קיין דינסט חין בהא"ק טאן
 ביז לו חבנט חלו דיא חוויט חוויט מוכט גבין *

חך דרך קיין כהן דר חין חוקאן זיך האט קיין דינסט
 חין בית חוקדט טאן *

חוויב טוין עז חין זאלט און חוויט חולסן ווידר ענק גין
 טאט חול גהילט ענדט דארף ער דאך קיין דינסט טאן
 חין בהא"ק זאלט און חוקאן כהן חין חוויט :

חין כהן וואס חין חוקאן זיך האט דרך חין גבן היפל
 ניט גין * דז חוויט חין חרט געען חין בהא"ק וואס
 גווען חוויט חול גר קיין יסכאל הט גדרסט חנין קוואן *

חן דרך ניט חקדים יינן בהא"ק לו קרבנות וואן זיט
 חין חוקאן חן זיך חמבן *

חן דרך ניט טאטן בהא"ק דיא חין חוקאן זיך חמבן
 לו חין קרבן *

חן דרך ניט טערעכטן דז בלוד חויל דען חזיבה פון חין
 בהא"ק דיא חין חוקאן זיך האט *

חך זאל חן ניט ריכערן דיא גידערס פון חין בעל חוק
 חויל דען חזיבה :

חך זאל חן ניט חקריב יינן פֿר חין קרבן חין בהא"ק
 דיא חן זיך האט חין חין זאלט און וואס ווידר פֿר

40
בין מלך גהילת קן ווערדן :
אן דרך קין וסאחלן מן חין זאלט בהמה וומס הילת
חיות :

רצו

וואן מיינר פון דיע מואלע חין קרבן ברענגט דרך אן
מך ניט פון זיח נטאין חין זאלטס קרבן וומס חין
וואס מן זיך האט *

רצה

אן דרך ניט אקריב זיין חין זאלטס קרבן וואן דיע הור
העטט זו לין בקואן פֿר מיר הורדיח : מלך מך ניט
וואן מיינר פֿר טויסט העטט חין הונד מוס חין בהמה וואן דרך
אן דיע זאלטס בהמה מך ניט אקריב זיין :

רצט

אן דרך ניקטן אקריב זיין מויל דען אובח הוהב דו חיות חין
גילדי אובח געען וומס חין היכל גסטנדן חיות : זונדן
דו קטורלע חיות אן מלך טאג דרויף גרויפֿרט *

ש

אן דרך קין פֿייער מלך לעסן פֿון דען אובח וומס חין
דר טורה מין גסטנדן :

שא

אן זאל קין גויער טיין נאך הויק ברענגן מויל דען
אובח :

שב

אן דרך קין קרבן ברענגן זונדן זאלטן :
אן דרך ניט טחטן דו קרבן פסח וויל דיע חין נאך חין
היות חיות *

שג

שד

אן דרך ניט עסן פֿון קרבן פסח זיך זאלטס מיר האל
גברחטין זונדן מויל פֿייער זיך גברחטין :

שה

אן זאל ניט זאגן עטלעך קרבן פסח חין פֿראל מואר
מך זאל אן ניט זאגן עטלעך פֿון קרבן פסח זו חין גר דר

שו

שז

זיך נאר חיות גלחוט בשניידן מבר נאך ניט טובל געען :
זו קיינע גר דר נאר מויל זיך גנואן חיות ער וויל קין ע"ג

דין מבר נבולת מלך טרפֿולע עטט ער גלייך וואו :

ח

מך דרך קין עכל ניט עטלעך פֿון קרבן פסח דו הייסט חין
יהודי מלך חין עטלעך בר דר זיין גסטנדן אן דר הילת

חא

זא פֿרעט אן זיך מלך טוט חין ניט מלך זיין *

חב

ען דרך זיך קיינר מלך טיידן פֿון זייער תברותה וומס ער
זיין ערשטן דר זו בעבן חיות חין זו עטלעך קרבן

פסח דר נאך וואלט ער וואלט זו חין מבר תברותה חין :
אן דרך קין ביין זו ברעכין פֿון קרבן פסח :

חג

חד

פֿיח

שיא אן דלך ניקטן איבער לאזן פון קרבן פסח ביי אהרן אונדערן
האבן אלס וואן מין דער ערסט נכס פסח מין עטין :
שיב אך דאס אן דים געזעכט פון קרבן פסח נישט איבער לאזן
אונדערן אן האט זיך געווען דען זעלבן אן מבט מין דען
אונטער דרייבן :

שיג אן דלך נישט איבער לאזן פון קרבן חגיגה וואס אן ביי
דען קרבן פסח האט אקריב געווען ביי דען דריטן טג *
דען אונדער קרבנות חגיגה האט אן אעגן עטין ביי דען דריטן
טג אבר דו וואס איז דען קרבן פסח מין קריאן האט אן אונד
דען זעלבן מבט איז דען קרבן פסח מין עטין :

שיד אן דלך נישט דאס קרבן פסח אקריב זיין מין ביי אה
פון מין יחיד אונדערן וואס ביי ישראל לוי געהערט מין געווען :
שמו אן דלך אך נישט פון קרבן פסח מין קין ביי אלו ברעפן
דו מין וואן מיינע דען ערשטן פסח האט נישט געקענט
אקריב זיין זא האט ער י"ד מיינע אקריב געווען *

שמז אך דלך אן נישט פון דען קרבן פסח מין ניקטן איבער
לאזן ביי אהרן *
שז אן דלך נישט עולה ארץ זיין לעהר אהרן קרבן דאס איזט
געווען פסח טבועה פוכה האבן ביי ישראל זיך וואן
אן ביי האקדש וויין האבן זיך מלי גייט קרבנות דער בייט
אונטער ברענגן *

שיח אן דלך נישט אבטיידן דען קאמף פון אן פון מין קרבן
הטמא עוף וואן ער דער בהן געוועקט האט ווי מין
דער דורה געריבן טייט *

שיט דאס ביהמקדש וואן נישט עטין דו פלייש פון קרבן הטמא
וואן אן דו בלוד דר פון העטט מין דען אונטער הוהב
אס עכט :

שב אן דלך נישט עטין דו פלייש פון קרבן הטמא מולאמטן
פאר דאס מוס הענג וואן וואס מוס דער עולה זיין
געווען וואן ער גלייך בהנים זיין וואן זיך מין דאס מוס הענג דען
עטין *

שבא אן דלך קין פלייש פון מין קרבן עולה עטין דען מין
עולה הטמא בעלזא וואן פאר ברענגן *

שבב אן דלך נישט עטין פון דאס קרבנות וואס פאר ויין
דאס

דאס איזט וואס ער זאלטסטן מיין וואס הערשט דראן גוואלט מיר
וואס זוכסטן נאך דעם טאטן מיין פפול ווער דראן גסגעהן :

שכנ

אן דרך ניט עטין דאס פלייס פון קרבן טואט מיר
מאדרי קרבנות וואס דא הייטן קדש ק' קליס מיר אן
לויט ערשטן דא בלויז מויל דעם אהבה דר פון גסגערטונט האט :

שכר

אן דרך ניט מיר לאזן פון דעם קרבן וואס דא הייטש
תורה ביזל ווארן : זוכערן דעם זעלבן טאג און
נכט אלס אונן מויל עטין :

שכה

אן דרך ניט במקן מיר דעם אטל מיר מיל וואס פון מיין
קרבן אהבה מיר מיר גלייבן וועלט דאס כהנים צו
העריג מירט מיר : זוכערן דאס מיר מיר גלייבן ווערן
וואס אן אהבה במקן טוט :

שבו

אן דרך ניט עטין מיר אהבה וואס מיין דאס ער זיך
ברענגן טוט זוכערן דאס וואס פלעגט ער ברענגן
ווערן :

שבו

אן דאס קיי מיר טאן מיין דער אהבה וואס מיין עני
דאס טוט ברענגן :

שכה

אן דרך אן מיין דער אהבה קיי וויאריכט דריין טאן :
מיר דאס אן קיי מיר מיין דער אהבה טאן וואס מיין
מירט מירט גברמאט האט דא מירט מיין מירט דאס זיך
מיט מיין פערעאדן אן פער בארגן האט :

של

אן דרך מיר קיי וויאריכט מיין דער אהבה טאן :
וואס וואס מיר עטין פלייס פון דא קרבנות דא
מיר זיין גלייבן מיר מיר געשטעלט זיט וואס דא
תורה געלט דאס צו מיטליכן :

שלא

שלב

אן דרך קיי פירגלעטן דא הייטש וואס דר כהן הערש
אן דר זיט מיר ער דא קרבן טאטן טוט מיר אקריב
מיט מיין אהבה גהט אלס ער ווא פון דעם פלייס עטין דאס זיין
געשטעלט זיט מיר ער געשטעלט זיט : מיר ער ווא קריבן נאך דער
זיט אלס ער געשטעלט זיט זיט דא זעלבן אהבה פאלן דא
קרבן מיר אן דא פלייס ניט דאס עטין :

שלג

וואס דא פלייס פון דא קרבנות ווער טאט גווארדן דא
אן ער ניט עטין :

שדר

וואס מיין כהן טאט מירט דאס ער דא פלייס פון דא
קרבנות ניט עטין :

מיר

שירה
שלו
שלו

שירה

שירה

שירה

שירה

שירה

שירה

שירה

שירה

שירה

שירה

שירה

שירה

שירה

שירה

שירה

שירה

שירה

שירה

שירה

שירה

שך דרך דער כהן טאמ קין תרומה עשין :

וייכר וואס קין כהן חיו דרך קין תרומה עשין *

מייכר וואו זיכר ברידק זיכר גסטמארב וועגן דר חילה

זו האט אן מיס נישט אל גוועגן דרך ער אר קין תרומה

עשין *

דטן כהן זין גר תוסט מוז זין גדיקטער הארעין קין

תרומה עשין *

מין חולה דו הישט עז ווער ביח מיר מייכר גלעגן

דער זיט פאלן טוט פון דר כחונה דמלך קין תרומה

עשין :

אך דרך דיה חולה קין קודם עשין דו מיט וואס דר

כהן בקואט ברושט מוזטענקל פון מין בהמה *

מין כהן גדול דרך נישט גין מין מין הויז וואו מין חת

מיט מוזט טון זין פאמער אדר אוספ מיט *

אך דמלך זיך נישט דר כהן גדול מין קייכר לייט טוואמה

פון מין חת אטאמ זין *

אך דרך דר כהן גדול קין מלונה נעמין *

אך דרך ער נישט ביח מייכר מלונה זין מוזט ער זיח

טון פער קין ווייב נעמין טוט *

אן דרך נישט עשין אעסער טני פון תבואה עז זיח דען

מין דר טטמט ירושלים *

אך דרך אן נישט עשין אעסער טני פון אטמט מוזט וזין

עז זיח דן מין דר טטמט ירושלים *

אך דמלך אן נישט עשין אעסער טני פון חיל עז זיח דען

מין ירושלים *

אן דרך נישט עשין אעסער טני דען זעלבין טג מוזט מיס

מין קרוב ווער גסטמארבן *

טבעה מיס דריכר לו זילן *

וואן מייכר אעסער טני מוז גלייט העסט מוז גלעט

מוז העסט דאז גלעט מין ירושלים גברמלסט זא דרך ער

אנדערסט דרוס קויפן מוז עשין ספיז אדר גארענק *

אן דרך נישט עשין אעסער טני וואן עז טאמ ווער גווארן

מין ירושלים ווארדן ער מוז עז מוז זין מין גלעט

מוז דו גלעט מוז ער פער גערן מין ירושלים *

אן

שנא אן זאל זיך נישט גהיננאמין זיכר וואָנט פֿאַל עסטן מוזל טרונקן
 וויל דאָ טשײַט בייז חיי סורר ואורז .
שנב אן דרך נישט עסטן פֿון חיי מקסן וואָנט דאָ ביל דין חייס
 פֿר טשיין הבין גלאָס :
שנג אן דרך קיין מרבייט שטן חיי פֿעלד חיי דאָ זיבנטימער
 וואָנט טאָמט חייט .
שנר אן דרך אן קיין מרבייט שטן חיי בייזער חיי דע טאָמט :
שנה אן דאָרף נישט אב סניידן פֿון דער תבואה דאָ פֿון זיך
 זעלבסטן וואָקסן טוט אן דר טאָמט :
שנו אן דרך נישט חיי זאלן דאָ פֿירוף פֿון זיכר בייזער אן
 דר טאָמט וויל ער זונסטן חיי מנדרי יאר טוט חיי
 זאָלן זונדן ער חייט אָל פֿרייז מלש חייטלער אָל חיי זיין
 חֶבֶרֶט גערטן זין מוזל זיך אב רייטן פֿירוף :
שנז אן דרך אן קיין מרבייט שטן חיי פֿעלד חיי זיבלימער :
שנח אן דרך אָל נישט אב סניידן פֿון דר תבואה וואָל פֿירוף
 זעלבסטן וואָקסן טוט חיי זיבלימער *
שנז אן דאָרף אן נישט חיי זאָלן דאָ פֿירוף פֿון דאָ בייזער
 חיי זיבלימער מלש וואָקסן :
שס וואָל מיינר חיי יודע דיינסט אייד פֿון חיי פֿאָסר זיקו פֿעט
 האָט דאָרף ער זיך נישט זייד ווייטער פֿיר קויפֿן :
שסא אן דרך נישט חיי יודען קנעכט לער וועק זין אָלן וואָל
 ער פֿרייז פֿון חיי אב זיך טוט וויל איז חויבן חיי
 דאָ אָלע עטע גטריבן האָבן :
שסב אן דאָרף נישט אָל חיי יודען קנעכט טענטלייז
 מרבייט שטן וויל אן חייט חיי עבד כנעני טוט דאָ חיי
 קליידר חיי במד נאָך זאָ טראָגן אָל וואָקסן דר גלייבן :
שסג אן דרך נישט חיי יודען קנעכט טעטלן זאָ פֿיר קויפֿן
 חויף חיי טשיין וויל אן חיי עבד כנעני טעטלן טוט :
שסד וואָל זיך מיל יודער קנעכט זאָ חיי עבד פֿיר קויפֿן
 אָלעט זאָ אן נישט אָלן חיי האָרטלייז
 מרבייט מרבייטן .
שסה מלש חיי זעלבסטן זאָלן אן נישט מרבייטן איז חיי
 יודען קנעכט הרטלייז מרבייט זיך ער וואָל חיי
 נישט אָלן זיך זיך וואָל ער חיי זאָ מרבייטן זעבן חויב ערט טויג
 נישט

כִּשְׁכִּישׁ הַעֲטָט • חוּב סוּן חוּי דִּיחַ דִּיכִיכְּ הַזְכֵּדְרִיטִיט כוּחֶה
 זִיכֵּן וּזְכֵּדְרֵן וּזִיכֵּן יִסְרַחֵן חִיכְּ מִרְכִּישְׁרַחֵן זִיכֵּן • חִיטֵּס דִּמְךָ חֵב לֹ
 לְעִרְכִּיקוֹהִיזִכֵּן רִשׁ חִיךְ דִּעַר כֶּן • וְחֵלְכֵר חִיכְּ זִכִּיחַ הַחֵט חוּז דִּיכֵטֵס
 הַחֵלֵט פֹּטֵס חֵלֵט עֵר כִּיט הַחֵרֵטִיךְ חוּז טַעֲנֵטִיךְ חֵרְבִיטִיט חֵיט
 חִיכֵן סוּן חוּל • כִּיט חוּיט חֵיִל דִּיחַ זִיךְ חִיר סוּךְ חוּב טַטְרִיאֵפֶךְ
 חֵלֵט כֶּן חִיר דִּיכֵטֵס חוּז לִיחֵן אֲדֵר דֵּר גֵּלִיכֵן טַעֲנֵטִיכֵי חֵרְבִיטִיט
 חוּב חִיךְ זִיחֵלֵט חֵיטִיט חֵרְטֵר חֵיט חִיכֵן רִיכֵן • דִּעַן חֵיטֵל כֵּר זִיחֵל
 זִיךְ בִּידֵעֶרְקֵן חֵלֵט דִּמְזֵנִיחֵי חִיכֵן חֵלֵט חֵיטֵט חֵיכֵן רִמֵּד חֵיטֵט חֵיכֵן
 טוֹט חֵיטֵט קֵטֵט עוּ חֵן דִּעַן חֵמֶרְקֵן חֵן חֵיכֵן אֲבֵדְרִקֵטֵטִיט חֵלֵט
 זִיכֵּקֵר כֵּדֵר חוּךְ קוֹחֵן לֹ רִיכֵן חֵלֵט חֵן חֵיט חֵיכֵן חִיךְ זִיחַ כֵּר פֶּחֶרְקֵן
 חֵעֵכֵט חֵיטֵט עֵרֵט חֵטֵטֵן חֵטֵט • חֵלֵט זִיכֵר דִּיכֵטֵטִיט כִּיט פֶּחֶלֵטֵן קֵן
 עֵר זִיחַ חֵט חֵב טַחֲפֵן • חֵבֵר חֵלֵט חֵיט לֹטֵטֵטֵן חֵדֵר חֵטֵטֵטֵן
 חֵרֵט פֶּחֶר פֶּחֶר חֵיטֵטֵטֵן • חֵיט עֵר זִיךְ אֲרַחֲקֵן חֵיכֵר עֵרִיכֵן חוּב
 חֵיזִכִּיכֵן טוֹט זִיךְ חֵקֵב חֵי חֵיכֵר חֵיט חוּב דִּיחַ זִיכֵּן

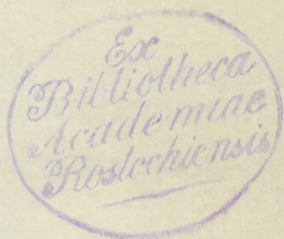
חִיךְ אֲרַחֲקֵן זִיךְ :

מִיט דִּעַן חֵמֶרְקֵן דִּיחַ טֵטֵט חֵלֵט חֵטֵטֵטֵט חֵיכֵן עֵד • זִיחַט דִּיחַ
 דִּיחַ חֵלֵט חֵטֵטֵטֵט דִּיחַ חֵיכֵר לֹטֵט עֵרֵטֵטֵט חֵדֵר חֵטֵטֵטֵט חֵיכֵן
 חֵכֵט לֹ זִיחַט חֵטֵטֵטֵט חוּב דִּיחַ זִיכֵּן חֵלֵט • חֵיטֵטֵטֵט חֵיכֵן
 חוּז חֵטֵטֵטֵט קֵן חֵיכֵרֵט בֵּהַעֵד • חֵלֵט חֵיכֵר חֵטֵטֵטֵט חֵיטֵטֵטֵט חֵיכֵן
 חֵיט חֵמֶרְקֵן חֵטֵטֵטֵט חוּב חֵטֵטֵטֵט חֵיכֵן חֵמֶרְקֵן

בֵּהַחֵרֵב בִּיחֵיט חֵמֶן :

חִיךְ חוּיִל כֵּמֶךְ חֵמֶט עֵר חֵיכֵרֵט חֵלֵט חֵן זִיחַט עֵרֵטֵטֵט חֵיכֵן דִּעַן
 לִיחֵן • עוּ טַטִּיט חֵיכֵן חֵיכֵן לֹטֵט חֵקֵדֵט סֶפֶר חוּכֵן חֵרִיךְ חֵלֵט
 פֶּחֶר לִיכֵטֵט חֵיטֵטֵט חֵלֵט חֵן זִיחַט חֵיכֵרֵטֵט לֵעֵרְכֵן דִּיחַ חֵיט עֵר חֵיכֵטֵטֵטֵט
 זִיחַ חֵיט חֵמֶךְ חֵיכֵן חֵמֶט חוּז לֵעֵרְכֵן חֵמֶן •
 חִיךְ דִּעַן עוֹלֵט אֲדוּיט לֹ זִיכֵן חֵלֵט בִּיחַ עֵטִילֵכֵט טַטִּיטֵטֵט חֵיכֵן דִּיחַ
 סֶפֶרִיכֵן חֵיכֵן דִּיחַ דִּרֹק חֵיכֵן דִּיחַ חֵלֵט לֹ חֵטֵטֵטֵט חֵיכֵן טַטֵטֵטֵטֵט פֶּחֶר
 גִּבְיֵן חֵיטֵטֵטֵט חֵלֵט חֵיכֵן פֶּחֶר גֵּעֵטִיט חֵמֶטֵטֵט חֵיכֵן לֹטֵטֵטֵט חֵמֶטֵטֵט
 חוּב חֵיטֵטֵטֵט פֹּטֵט לִי חֵיכֵן חֵן זִיחַט חֵיט חֵטֵטֵטֵטֵט חֵיכֵן דִּיחַ סֶפֶר
 זִיכֵּן חוּטֵר : עוֹלֵט חֵמֶטֵטֵטֵט חֵלֵטֵטֵטֵט חֵיכֵן חֵמֶטֵטֵטֵט חֵיכֵן
 עוּ חֵיכֵר גִּבְיֵטֵטֵט חֵיטֵטֵטֵט חֵיכֵר בִּיחַ דִּיחַ חֵיכֵטֵטֵט
 עֵכֵטֵט חוּיכֵר פֶּחֶר רִיכֵט חֵמֶטֵטֵטֵט

תו שלב"ע

<R> Cic - 354 (1)
12 Titel

2

O.C. 744/1750

ספר רות עינים

כֵּס י חֵין נִיחָה זֶךְ
מִרְבֵּב מוֹיִן טִיטֵט
לִעֲרֵט מוֹק וְנִמְעוּט
רִיחַ לְעֵדֶן מְנוּחָה
אֲדָרְדוֹן גִּבְמֵטן לֹו
בִּימֵי חַיֵּי לִיכָה
עַל דִּינִים
בֵּין בִּיקְדֵר
מִן מוֹק
וּוִירֵט
מִיֵּרֵט
חֵיךְ חֵייעֵר הֶעֱרָךְ
בֵּין פֶּלֶז בֵּית וְעֵרְדוֹן
דֹּחַ עֵר דּוֹרֵךְ גִּבְמֵטן
גִּבְמֵטן נִיט פֶּר דִּרְשׁוֹן
הִקְדָּמָה וּוִירֵט מִן לְעוֹן
מִנְעִטֵּן חֵין מְחַב חֵיטֵט דִּי
לֹו וּוִיטֵן
בִּיהֶעֱד * חֵי וְוִיעֵרְדֵן הִבּוֹן חֵי
לְעִמָּה וְנִקְמֵר עַלִי הַתּוֹלֵךְ הִרְבֵּב
חֵינִק חֵיטֵט בַּעַל הַחֹכֶם מִפֶּר בִּי
פֶּלֶז הַפִּסְטוֹרֵת בִּסְנֵת תִּיֵּץ לֹו
נִרְפֵּס פֶּה קִיק פִּירְדָּא
עַלִי הַמְחִיקֵק הִבֵּחַ חֵלְמֵן בֵּן הַפִּסְטוֹר כֹּהֲדֵר
בִּנְפֵּס שְׁבִיעִיד וִו

354 (1) 20 1730

